

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

EINA
35
metai

Atsk. Nr
8
centai

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum

December 21, 1950 * No 51
šis numeris išeina dviejų
dalių — 6 ir 4 puslapių.

1950 m. gruodžio 21 * Nr. 51
This issue appears in two
sections — 6 and 4 pages.

**T A I P PASAULIS
sutinka Kalėdas...**

Prezidentas Trumanas pa-
skelbė, kan nuo šiol Jung-
tinėse Valstybėse veikia ne-
paprasta padėtis (National
Emergency). Tai maždaug
atitinka Europoj vadinamą
karo padėtį. Tokiai padėčiai
esant prezidentas turi ypa-
tingos galios.

Jungtinių Tautų Organi-
zacija darė ypatingai didelių
pastangų pasiekti bent kovų
paliaubų Korėjoje, tačiau ki-
nų atsakymo susilaukta nei-
giama. Jie sutinka sustoti
kariavę, jeigu jiems tuojau
būtų perleista Formoza ir
būtų priimti Jungtinių
Tautų Organizaciją. Su tuo
reikalavimu niekas negalėjo
sutikti, nes tai yra plėšikiš-
kas veikimo būdas: atkiša
revolverį ir — atiduok pini-
gus, arba šausiu!

Korėjoje šiaurės rytuose
atkirstieji JTO daliniai, ku-
rių ten buvo per 60,000 vyrų,
baigia išsikelti į laivus. Kinai
bandė juos pulti ir sunaikin-
ti, bet jų puolimas buvo at-
muštas. Kovoje daug padė-
jo neseniai į ten nuplaukęs
didysis kovos laivas Missou-
ri, kurio patrankų šoviniai
siekia iki 16 mylių nuo kranto
į sausumą.

Pagrindinės JTO pajėgos
tebėra išsiriavusios apie 38
paralelę ir pasirengusios su-
tikti naują kinų puolimą, ku-
rį nelabai tesitiki atmušti.
JTO pajėgų ten dabar esą
ne daugiau kaip 275,000, o
kinų, manoma yra apie 450
tūkstančių ar gal ir daugiau.

Antradienį jau prasidėjo
nauji kinų puolimai Korėjos
rentre, kur jie tuo tarpu su-
sidūrė su pietų korėjiečiais.
Manoma, kad Kinai steng-
sis perskelti frontą per vi-
durį. JTO pajėgos numato
tokiu atveju ginti prietilčius
prie Seulo - Inchono ir prie
Pusano.

SVEIKINAM

Visus, kurie dar kartą
laimingai sulaukėte kil-
nių Kalėdų švenčių!

Drauge dėkojame tiems,
kurie mus maloniai šia
proga asmeniškai dail-
iais laiškais pasvei-
kino, ir čia pat atsipra-
šome, kad mūsų darbo
sąlygos vargiai ar leis
visiems tuo pačiu atsi-
teisti.

Tad bent šiuo būdu siun-
čiame visiems savo lin-
kėjimą, kad Vilties
Žvaigždė, ko skaid-
riausiai nušviestų Jums
šias šventes ir tolimes-
nes Jūsų gyvenimo
dienes!

**Dirvos
Redakcija**

JAU BEVEIK DU TUKSTANČIAI METŲ, kaip didžiulė žmo-
nijos dalis apie šią metų laiką kasmet kalba, kaip gimė Kūdikis,
ant šieno, kaip garbino jį piemenys ir angelai, kaip lenkėsi jam
karaliai išminčiai, kaip piktasis Erodas siekė jį nužudyti ir daug
nekalčių kudių išžudė, ir kaip visą tą laiką danguje švitėjo ne-
paprastai švieši žvaigždės, geros valios žmonės vedusi prie Išga-
ytojo ir piktosius klaidinusi. Ta šviesioji Vilties Žvaigždė ir
šiandien tebespindi žmonių sąmonėj, o Kalėdoms besitartinant
ji dar skaisčiau sušvinta.

Ir anksčiau, kai niekas
neteikė Kalėdoms dabarti-
nės jų prasmės, kai tuo
metu švėsdavo tik saulės
grįžimo šventė, — ir tada,
be abejo, tos dienos
būdavo nuskaidrintos vil-
ties spindėjimu — vilties,
kad ateis geresnės dienos,
kad užviešpataus ramybė
ir taika. Žmonija tokia jau
yra, kad tos ramybės ir
taikos nuolat ilgisi, nuolat
tikisi, tik... retai kada ją
teturi.

Mūsų, lietuvių, tarpe
nėra tokio, kurio atminty
Kalėdų apmąstymai apie
taiką ir ramybę nebūtų
buvę lydimi liūdno "bet",
primenančio, kokia skir-
tinga tebėra gyvenimo tik-
rovė nuo tų svajonių ir
vilčių, nuo tų sveikinimų
ir linkėjimų, nuo džiaugs-
mingo turinio giesmių...
Nekalbant apie kasdieni-
nius kiekvienos šeimos ar
asmens rūpesčius ir ne-
sekmes, neišvengiamai kiekvienam mažiau ar daugiau temdan-
čias Kalėdų siūlomus džiaugsmus, visos tautos gyvenimas seniai
seniai yra vis toks, kad Kalėdų džiūgavimui visada buvo daugiau
pagrindo viltyje negu tikrovėje.

O juk daug — ir drąsiausių, neįtikėtiniausių vilčių buvo
ir išsipildė. Taigi viltis nėra tuščias savęs apgaudinėjimas. Ji
greičiau yra mūsų pasiryžimų rėmėja ir išganinga pagalba mūsų
nelengvoj, labai nelengvoj kovoj dėl geresnės ateities, dėl tos
taikos, dėl tos svajojamos ramybės. Visdėlio ir tada, kai tos
lėtosios mūsų tautinės viltys buvo išsipildžiusios, — ir tada
Kalėdų džiūgesį nuolat gaubė šešėlių neramumas dėl... ra-
mybės ir taikos likimo, dėl ateities. Kas kartą, kalbėdami apie
lžiaugsmą, negalėjom neprisiminti, kiek dar visame pasaulyje,
ir kiek dar aplink mus pačius ir kiek net mūsų pačių t a r p e
tebėra taiką ir ramybę drumsčiančių negerovių, ir koki rūstūs
lėbesys niaukiasi pasaulio padangėse, temdantieji šviesiąją Ka-
lėdų džiaugsmo žvaigždę. O vistiek toji žvaigždė visada veikė
raminamai, net ir apie rūščiausius debesis mums tarsi sakyda-
ma, jog ir jie, jeigu ir ateis, tai ir vėl praeis, o po to būs dar
šviesiau ir dar skaisčiau.

Debesys atėjo, Atėjo ir nusiaubė mūsų tėvynę, nusiaubė
ir visą pasaulį taip, kaip gal dar niekad žmonijos gyvenime.
O nusiaubė — neišsisklaidė, bet dar tirščiau tvenkiasi ir dar
arčiau graso. Lyg tyčia, prieš pačias Kalėdas, kada
visi stengiasi nors šiek tiek šventiška aplinką su-
sidaryti taikos bei ramybės įspūdį, — kaip tik dabar
ne taikos trimitai, o karo sprogimai jau visą pa-
saulį sukrečiančiu trenksmu sugriaudė. Žinoma,
patrankų šūvių ir bombų sprogimų akompania-
mentas prie giesmės apie... Tyliąją Naktį mums
šiais laikais nebe naujiena, bet visdėlio koks tai,
kartais atrodo, gyvenimo tikrovės pasityčiojimas
iš žmonių svajonių... Bet taip yra ir su tuo rei-
kia apsiminti, nors protas ir jausmai sunku būtų
sulaikyti nuo maišto prieš tą visokios geros va-
lios išniekinimą. Ir kas gi beliktų, jei toji niūrių
ir grasmingų debesų tamsybė neprasvystų žmogų
visur ir visada lydinti geroji Vilties Žvaigždė, ku-
ri savo spinduliais prasiveržia pro visas siaučian-
čias piktynes ir pasiekia žmogaus sielą visur — ir
čia, laisvėje begyvenant, ir ten, po tėvynės dar gal
kur ne kur išlikusiais stogais, ir baigiamuose nai-

kinti tėvynės miškuose, ir tolimajame žvarbiame Sibire. Tik ji,
tik toji Vilties Žvaigždė išgelbsti gyvenimo prasmę, tvirtindama
tikėjimą, kad piktynė galų gale gi negali laimėti prieš gerį, ir
— kaip būna — išgelbsti žmogų iš jo paties klaidos. Tik ji
sąs iš tikrųjų gi vieną kartą galutinai išsisklaidys ir
laukiamoji taika su ramybe ir t e i s y b e pagaliau ras pride-
gamą vietą žmonijos gyvenime. Taip, — taikos ir ramybės bū-
tina palėdovė turės būti ir teisybė, kadangi be teisybės nėra
nei taikos, nei ramybės.

Ta šimteriopai patvirtino
kaip tik dabartiniai pen-
keri vadinamosios "tai-
kos" metai. Tad dar ir
dar kartosime, kad taika
be teisybės, šitokia, kurios
vardan turėtų amžiams
likti vergijoje milijonai
žmonių, o visi laisvi turė-
tų gyventi nuolatinėj bai-
mėj ir pavojų, tokia tai-
ka nėra taika ir būtumė
nesąžiningi veidmainiai,
jeigu bijodami "nusidėti
taikos idėjai" nepasakytu-
mėm, kad kiekvienam są-
žiningam ir teisingumui
jausmo dar nenustojusiam
žmogui privalu būti ne to-
kios taikos šalininku, o
griežtu ir nepalenkiamu
jos priešu.

Kai linkime artimie-
šioms, draugasms, pažįs-
tamiems, visiems savo tau-
tičiams ir, pagaliau, viso
pasaulio žmonėms taikos
ir ramybės, tai linkime
drauge ir teisingo taikos
supratimo, ypač meilės teisybei ir teisingumui. Mes linkime tai-
kos ir sau ir visiems žmonėms — ne tik geros valios, bet visi-
škai visiems: tegu ir blogos valios apsėsti susilauktų tikros tai-
kos palaimos! Bet tam reikia, kad bloga valia būtų sutramdyta.
Tą žmogus ir pats gali sutramdyti, bet jeigu jis to nenori, jeigu,
valkū, neįaučia reikalo to siekti, tai vardan visos žmonijos
gerovės yra teisinga imtis griežtų būdų tai blogai valiai suval-
dyti. Šiandien ateina vėl dienos, kada neužteks pamaldžių gies-
nių ir gražiose laiškeliuose išrašytų linkėjimų taikai ir ramy-
bei pasaulyje laimėti. Reiks, atrodo, kietesnių būdų tam tikslui
siekti, reiks dar kartą žmonėms sunkiai kovoti dėl taikos...

Kiekviena kova neša daug pražūties kiekvienai kovojan-
čiai pusei. To akivaizdoje neretai ima pagunda susigūžti ir
aukti to, ką likimas pats atneš. Tikrai nieko kita ir neliktų, jei
ne ta išganingoji Vilties Žvaigždė, kuri vėl ir vėl tvirtina, kad
ausiminimui neturi būti vietos geros valios žminių širdyse, kad
neramumas, apsupęs šias ramybės šventes, yra tikrosios taikos
užviešpatavimo pirmatakas.

Todėl tenegaubia juodas liūdesys ir nusiminimas mūsų
per šias taikos nuotakoms skirtas šventes vien dėl to, kad karo
šūviai vėl jau dunda tolimuose rytuose ir gresia skandinti pa-
saulį karo liepsnoj. Pasaulis taikos negali dabar prarasti, nes
jos neturi. Bet laimėti ją gali ir tikėkim, kad tikrai laimės.

ŠIMTANUOŠIMTINIS LIETUVIS

Jonas Pakrantis Amerikoje

Vyt. Alantas

Jos krauna į dangaus aruodus...

Šimtanuošimtinis lietuvis Jonas Pakrantis skaitė vakare amerikinių lietuvišką laikraštį ir staiga ėmė garsiai kvatoti. Birutė Pakrantienė, plovusi indus virtuvėje, iškišo pro duris galvą ir paklausė ko jis juokiasi.

— Eik čia, Birutė, paklausyk: juokingesnio dalyko savo gyvenime dar nebuvau skaitęs, — atsakė jis.

Kai Pakrantienė, šluostydama rankas į priekštį, atsisėdo, Pakrantis ėmė skaityti:

— Tokios ir tokios organizacijos moterys tautinės šventės proga gausingai susirinko išklausti pamaldų, kurias laikė gerbiama klebonas Toks ir Toks. Per mišias anos organizacijos moterys organizuotai priėjo išpažinties. Reikia pastebėti, kad anai organizacijai priklauso mūsų miestelio stambesnių biznierių žmonos ir dukterys. Tai yra, taip sakant, mūsų lietuviškos visuomenės pažiba. Kadangi dabar Lietuvoje siaučia žiauri bolševikų okupacija ir nėra jokių galimybių praktiškai padėti mūsų broliams, tai anos organizacijos moterys pasiryžo savo žygius už tėvynę krauti į dangiškus aruodus, kur jų jokios kandydys nesugriauš ir jokios audros neišblaškys. Kitaip sakant, mūsų miestelio garbingosios moterys, tuo tarpu kitaip negalėdamos ištieti pagalbos rankos kenčiančiai tėvynei, remia ją savo maldomis ir geromis intencijomis. Kas nori, tas visada randa priemonių ir kelių tėvynei padėti. Jei mes negalime ištieti gelbstančios rankos savo tėvynaiams per geležinę uždangą, tai mes visada galime prašyti jiems užtartinimo per Visagali. Tą kelią pasirinko mūsų miestelio garbingosios moterys. Garbės joms už tai!

— Bet kas čia juokinga? — paklausė Pakrantienė.

— Kol kas nieko, išskyrus gal tai, kad parašyta labai "žydišiai" stiliumi, — atsakė Pakrantis, — bet paklausyk antros korespondencijos dalies.

— Po pamaldų parapijos salėje įvyko kuklios vaišės. Prie gausingai apkrauto ir tautinėmis spalvomis papuošto stalo mūsų garbingosios organizacijos moterys dalinosi įspūdiškais ir jaukiomis nuotaikomis aptarinėjo tolimesnės savo organizacijos veiklos klausimus bei nusi-galėjo pagyrimų organizacijos

pirminkei poniai Tokiai ir Tokiai už taip gražiai, gausingai ir skaniai paruoštą stalą. Tie iškilmingi pietūs kiekvienai narei kainavo po penkis dolerius. Taip besišnekučiuojant ir beužkandžiaujant ponios pirminkės pagamintus lietuviškus bei amerikoniškus užkandžius, visai netikėtai paėmė žodį ponija Barkūnienė, kurios vyras, kaip žinoma, dirba plieno fabrike. Ji pranešė garbingam susirinkimui, kad jos parsitrauktas iš Vokietijos ir pas ją tebegyvena DP Petras Kaulakis netikėtai sunkiai susirgęs. Jis dirbęs tame pačiame fabrike, kaip ir jos vyras. Jo žmona negalinti dirbti, kadangi turinti du mažus vaikus. Padėtis esanti ištikrųjų labai liūdna. Jie, Barkūnai, Kaulakius visą laiką šelpia, bet jie esą neturtingi žmonės ir jiems darosi sunku. Todėl ji, ponija Barkūnienė, nutarusi kreiptis į savo organizacijos nareš šia iškilminga tautinės šventės proga ir prašyti paramos nelaimingajai šeimai. Ta jos kalba padarė susirinkimui slegiantį įspūdį, tačiau ponija pirminkė, toliau pastebė korespondentą, savo taktu pasistengė tą įspūdį sušvelninti. Ji tuojau pasiūlė parinkti aukų Kaulakių šeimai. Bematant buvo surinkta dešimtis dolerių. Barkūnienė padėkojo organizacijos narėms už tokią gausingą paramą jos globojamai šeimai.

— Bet kas čia juokinga? — vėl paklausė Birutė.

— Bet tu įsivaizduok visą padėtį, — atsakė vyras. — Garbingos organizacijos moterys susirenka iškilmingai atšvęsti tautos šventės. Jos nesigailėdamos triūso krauna už tėvynę intencijas ir maldas į dangiškus aruodus, kadangi dabar nėra kitokio kelio pagelbėti Lietuvai. Po pamaldų susirenka "pasidalyti įspūdiškais prie gausingai apkrauto stalo", kuris kiekvienai kainuoja po 5 dolerius. Jei tu moterėlių ten buvo tik 20, tai tos "kuklios vaišės" kainavo 100 dol.

Bet greičiausiai jų buvo daugiau. Ir štai tų iškilmingų vaišių metu, kaip Pylypas iš kanapių, išlenda "plieno fabriko darbininko žmona" — korespondentas tartum netyčia, bet aiškiai pažymi, kad tai darbininko žmona, tuo tarpu kai kitos moterys "priklauso prie garbingųjų miestelio biznierių" šeimų —

ir tą puikią nuotaiką sudrumsčia savo kalba apie kažin kokį ten vargšą DP. Aišku, visoms tai labai nepatiko, bet niekas to neparodė žodžiais, bet tos garbingos ponios, kurios krauna savo intencijas į dangiškus aruodus, labai iškalbingai atsakė "darbininko žmonai" savo darbais, surinkdamos "gausingą auką" 10 dolerių! O juk rodos nelaimingam lietuviui padėti netrukdy jokios geležinės uždangos...

— Galėjo ir tiek nesuaukoti, — pastebėjo Pakrantienė.

— Žinoma, galėjo, — atsakė juokdamasis Pakrantis, — nes tą dieną ano miestelio garbingos moterys, taip sakant, anot korespondento, "mūsų lietuviškos visuomenės pažiba", buvo labai gausingai sukravusios aukų į dangiškus aruodus ir ką nors daugiau paaukoti į nelaimę patekusiam tremtiniui nebeturėjo iš ko...

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

SHAKER SHANTY

We Serve the Finest Choice
Wine — Liquor — Beer

3760 Lee Rd. WA 1-9849

Greetings and Best Wishes
To You All

Shervin Hardware Co.

Plumbing, Electrical Supplies,
and Glazing Headquarters of
Shervin Williams Paints and
Varnishes

740 E. 185 St. IV 1-2092

Iškirpkite ir padarykite taip,

kaip Kalėdų Senelis pataria!

KAS ir KUR

• Vilkas yra paruošęs Vokietijos vyriausybei memorandumą Lietuvos valstybės ir tremtinių klausimu. Artimiausiu laiku jį ruošiasi įteikti ministeriui pirmininkui Konradui Adenauer.

• Kanados lietuvių dramos teatras ruošiasi pastatyti Antano Rūko pjesę "Bubulis ir Dundulis", kuri dideliu pasisekimu buvo vaidinta Vokietijoje.

• Panašios apimties literatūros vakaras, koks neseniai įvyko Clevelande ir Chicagoje, tuoj po N. Metų ruošiamas Montrealyje, Canadoje.

Greetings and Best Wishes
To Our Many Friends

The Ohio Mechanics
Laundry Company

Industrial Laundry and Cleaning
Garment Rental

1743 E. 47th St. HE 1-9303

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

Puritan Poultry Farms

Strictly Fresh Eggs

1562 E. 118th St. RA 1-3260

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

John Miceli, Inc.

Celery Our Specialty

Northern Ohio Food Terminal
HE 1-2574

• Gruodžio m. 29-30 d.d. Sydnejuje, Australijoje, įvyksta tennyščių lietuvių suvažiavimas. Suvažiavime bus aptarti keli svarbūs reikalai: persiorganizavimas į pasaulio lietuvių bendruomenę, centrui būstinės parinkimas ir naujosios valdybos išrinkimas. Visi šie reikalai Australijos lietuvių tarpe yra sukėlę gyvų diskusijų. Buvo susidaryę net du organizaciniai centrai.

• Poetas Juozas Kėkštas, gyvenęs Argentinoje, spaudai paruošė šeštą poezijos knygą "Ramybė man".

• Belgijoje anglies kasyklose dirbantieji lietuviai gavo patikimimų, kad jie bus įvesti į Kanadą. Jų įleidimu rūpinasi konsulas V. Gyllys.

• Poetas Bernardas Brazdžionis iš Eglutės redaktoriaus pareigų pasitraukė. Naujuoju redaktorium bus Pranas Naujo. kaitis. Ar Eglutė bus "suparinta", ar bus išlaikytas ligšiolinis vidurio kelias, greit įsitikinsim.

• Vokietijoje baigiamas spausdinti Vliko paruošta knygelė "Pasaulio lietuvių bendruomenės keliu".

• Kauno valst. operos solistė Antanina Dambrauskaitė ruošiasi eilei koncertų po Amerikos lietuvių kolonijas. Šiuo metu solistė gyvena Chicagoje.

• Chicago lietuvių respublikonai, padarinti paskutiniųjų laimėjimų, nori išstatyti kandidatą į Chicago miesto išdininkus.

GREETINGS
To Our Friends and Patrons

Leinhart Market

We Carry the Finest Choice
Meats and Imported
Scandinavian Foods

4420 Mayfield Rd. EV 1-1085

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

The Bokay Laundry

3055 E. 67 St.-1528 Crawford Rd
RA 1-1050

ko gėidė jos neperdaug reiklį širdis. Didoko lentyna gerų knygų, keletas rinkinių paveikslų, milžiniška spinta drabužių ir daug kitų daiktų-daiktelių, kurių moterys pavydi vienos kitoms — visa tai buvo jos nuosavybė. Kiek jos likimo draugijai atiduotų keletą geriausių savo amžiaus metų, kad tik įsigytų tą, kas jai dabar atrodė taip paprasta ir kasdieniška... Visokeriopai jaukus butas, kasmet kelionė į užsienį — sykiu maloni ir naudinga, nes juk ji turėjo iš tetos paveldėtą madų salioną, o svarbiausia — nemažai pinigų ir neribota asmeninė laisvė. Taip, ji visą tai turėjo — o vis dėlto...

"Jums gerai, ponija Lydijs", dažnai dūsaudavo jos pažįstamos ir nuolatinės pirkėjos — ištekęsios ponios. Tos visuomet turėjo įvairiomis smulkiais suktybėmis, pataikavimais ir net ašaromis išgauti iš žiauriųjų šeimų tironų pinigų naujai skrybėlei ar suknelei, amžinai galvoti apie vaikus, virtuvę, apie devynias galybes įvairių smulkmenų. Ponios Lydijus šie rūpesčiai neslėgė. Tą ji pripažino ir kartais, kalbėdama su pažįstamais tuo net pasididžiudavo. Bet paskui vėl užeidavo momentai — kaip štai ir šį vakarą...

"Kam visa tai?" lindo į galvą įkyrus klausimas, kuris paskutiniu laiku

ėmė ją kankinti vis dažniau ir dažniau. Rankos bejėgiškai nuslinko ant kelių. Viskas, kas buvo įsigyta, staiga nustojo vertės ir net laisvė jai atrodė nebereikalinga. Pagalvojo apie tas pažįstamas ponias, kurios vienu ar kitu būdu nebeteko tų savo engėjų, edusių jų gyvenimą — likusių našlėmis ar persiskyrusių. "Daugiau niekuomet", prisiekinėjo vienos. "Gyvensiu tik savo vaikams", droviai šnįždėjo kitos. Bet kartais nespėdavo prabėgti nei pusmetis, kaip šios pikčiausios šeimyninio gyvenimo priešininkės, svaigdamos džiaugsmu, vėl pasirodydavo jos salione užsiskykty vestuvinių suknelių...

Kaip tai galėdavo atsitikti — to ponija Lydijs neįstengė suprasti. Kurgi slypėjo šių moteriškių pasisekimo paslaptys? Juk tos jos kiljentes turėjo nemaža bei įvairių ir fizinių ydų. Tą ponija Lydijs gerai žinojo, nes jai tekdavo savo naujosiomis suknelėmis slėpti tas ydas nuo vyrų akių... Ji gerai žinojo ir kiekvienos būdą. Reta kuri buvo tikra inteligentė, aukštesnės dvasinės vertės moteris. Didžiausia jų dalis buvo iš tos moterų rūšies, kurias viena latvių rašytoja buvo pavadinusi tauškalėmis. Ir vis dėlto — kiekviena turėjo savo vyrą, o daugelis dar net ir meilužį! Tik ji pati vis dar nepelnytai ne-

šioja tą pageidaujamą titulą, kuriuo ją apdovanojo gerasis Feliksas.

Taigi, Feliksas. Kažin kodėl taip buvo, kad kai tik ji pagalvodavo apie Feliksą, kaip apie savo vyrą, Ją imdavo juokas. Ne, tai buvo neįmanomas dalykas. Geras draugas, parama sunkumo, palydovas kelionėse, žmogus, kuriuo galima visiškai pasitikėti, net mokytojas, bet vyras — niekuomet! Per šį daugelį metų, kaip jie pažįstami, jų gyvenimai buvo taip susiderinę, lyg du didelio mechanizmo krumpliaraičiai, kiekvienas su savo paskirtim. Atimk Feliksą, kaip apie savo vyrą, ją imdavo nors vienam tą paskirti, liepk atlikti ką kita — mechanizmas suges ir sustos.

Ponija Lydijs netyčiomis susijuokė, pagalvojusi, kaip atrodytų, jei Feliksas, per visus šiuos metus nei sykiu nebandęs prisirišti prie jos, kaip prie moters, staiga imtų kalbėti apie meilę ir vestuves. Ne, ne, tai buvo neįmanoma.

O kas gi kaltas, kad ji visą šį laiką buvo pasilikus šalia tikrojo gyvenimo? Čia reikėjo gerai pagalvoti ir atversti gyvenimo knygą gerokai atgal.

Gamta jos nebuvo nuskriaudus. Tuo nusiskusti nebuvo galima net dabar. Ne ir griežtas vertintojas negalėjo nusiskusti nebuvo galima net dabar.

Net ir griežtas vertintojas negalėjo spėti ją esant jau keturiasdešimties metų. Pelenų spalvos plaukuose žilų dar nebuvo, stropiai prižiūrimas kūnas, nors truputį ir linko į pilnumą, tačiau, nuolat judant, tebebuvo išlaikęs įgimtą judrumą. Įkarščio momentais — o tokių dažnai pasitaikydavo — jos akys kibirkščiojo, kaip jaunos mergaitės. Smulkiosios raukšlės prie akių buvo dar lengvai paslepamos po pudros sluoksneliu. Ne, nuvytus ji dar nebuvo, to dar niekas negalėtų pastebėti. Taip bent rodė veidrodė, prie kurio ji kaip tik dabar sėdėjo ir atidžiai stebėjo savo veidą. Konkurenciją su tomis ten — ji su paniek nusišypsojo — ji galėtų išlaikyti kiekvieną metų. Juk gimnazijoje ji buvo išgarsinta gražuole. O vis dėlto...

Vis dėlto? Ne, berods, kaip tik todėl. Ponija Lydijs atsiduso, prisiminusi tą visą eilę garbintojų, kurie bandė prie jos artintis jau nuo mokyklos laikų. Buvo tarp jų ir iš tikro nieko sau vyrų. Bet jai nei vienas nebuvo pakankamai geras, kadangi kiekvieną iš jų ji galėjo gauti. O, tada juk nebuvo ko skubėti — dar ateis geriausias iš geriausių! Argi ne malonu, kai baliuje, tokia puiki gvardija, jog kitos mergai-

arba šeimyniniame pokylėje tave supa tės netveria pavydu? Visus ji masino, visus erzino, ir, jei kartais pasitaikydavo toks, prie kurio jos mintys užtrukdavo ilgiau, tai ji stengdavosi to vengti, kad tik nereiktų įsipareigoti ir lepūnėlis gadyne per greit nepasibaigtų. Bet metai bėgo, ištikimoji gvardija sutirpo ir Lydijs su nerimu pajuto, kad ji pasilieka viena...

Tada atėjo tetos palikimas, naujos pareigos, ir vėl reikėjo keleto metų su jomis tinkamai susipažinti. Tai padarė ją ne tik rimtesnę, bet ir praktiškesnę, ir išmokė geriau pažinti žmones. Dabar pasirodė pirmąsios gvardijos antroji laida — pagyvenę, subrendę vyrai, rimtais judesiais ir kilnia laikysena. Tie netaušė romantiškų niekų, bet tuojau pasiūlė širdį ir ranką. Šios kategorijos Lydijs vengė dar labiau. Kad ir ne visus buvo galima įskaityti į kraicio medžiotojus, tačiau kiekvienas turėjo savo verslinį apskaičiavimą. Jeigu jie kartais ir užsiminė apie širdį, tai atrodė, lyg jie žvangintų pinigine. Ne, Lydijs visai nemanė paaukoti savo nepriklausomybės įmonės interesams. Toji plito ir augo ir taip, nes jos naujoji savininkė buvo apsikri ir neatlaidi.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ ARCHYVAS

Lietuvos Istorijos Metraštis

BOLŠEVIZMO, NACIONALSOCIALIZMO, TREMTIES METAI

Redaguoja: Jonas LEONAS

Berengiant spausdinti vyskupo V. Brizgio straipsnį apie katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoje pirmosios bolševikų okupacijos metais, pastebėti, kad tas straipsnis, parašytas seniau, šiuo metu gali būti naudingai papildytas. Dėl to jo spausdinimas dar atidėtas ir rankraštis išsiųstas autoriui dar kartą peržiūrėti.

23)

LIETUVOS KULTŪROS GOLGOTA pirmosios bolševikų okupacijos metais

Dr. Kęstutis Kernuvis

1. Kultūrinio turto gerbimo tradicijos Lietuvoje

Lietuva turi gilią istorinę ir valstybinę tradiciją ir palyginti gana anksti sukūrė savo nuolatinę vadovybę. Vis dėlto negalima teigti, kad kultūrinio darbo sąlygos istorinėje Lietuvoje būtų buvusios palankios. Mat, šis darbas privalo rami gyveno sąlygų, kurios istorinėje Lietuvoje tepasirodavo, kaip pragiedruliai nuolatinės audros metu. Ilgi, sunkūs, dažnai net viso krašto jėgas reikalaujantys įtempti karai su kaimynais ir politiniai vidaus samyšiai neleido natūraliai augti ir bręsti tautinei kultūrai. Vėlesniais laikais tik viename Vilniuje — istorinės Lietuvos sostinėje tesusikūrė to meto Vakarų Europos lygio nacionalinė lietuviška kultūra su svetimų kultūrų atspalviu. Čia nuo senų laikų išmokyta vertinti ir branginti kultūros ir meno laimėjimus. Vilnius, būdamas Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencija, lyg magnetas traukė į save viso krašto kultūros ir meno darbuotojus, kurie, nusizūrę į Vakarų Europos pavyzdžius, kūrėsi aukštos vertės kultūros ir meno paminklus. Lietuvos istorijoje buvo tokių periodų, kuriais Vilnius savo puošnumu, kultūrinio turto gausumu ir kultūrinio gyvenimo judrumu buvo lyginamas su pačiais didžiausiais to laiko Vakarų Europos kultūros ir šviesos centrais. Pvz., istorikas V. Kojalavičius savo veikalė "Historia Lithuaniae" XVII a. Vilnių lygina su didžiausiais to laiko miestais, nesigali pagrįsti žodžio jo pločiui, gyventojų gausingumui, bažnyčių, akademijos ir kitų pastatų puošnumui, prekybos išvystymui, svetimšalių judėjimo dydžiui iškelti, vadinamas Vilniaus miestą "inter sarmaticas nobilissima".

Kaip ir kituose kraštuose, taip ir istorinėje Lietuvoje, viso kultūrinio gyvenimo skatinimo pirmoje eilėje buvo krašto valdovai — didieji Lietuvos kunigaikščiai. Ilgainiui jų pavyzdžiui pasėkė ir arčiau kunigaikščių esą Lietuvos magnatai ir didikai. Čia iš pradžių išmokyta kultūrinį turta vertinti ir kartu saugoti. Yra išlikę istorinių duomenų, kad didieji Lietuvos kunigaikščiai, vykdamie ir karo žygius, dažnai su savimi pasiimdavo brangiausius dokumentus ir kitus daiktus, bijodami, kad kartais jų nesunaikintų ar neužgrobūt prieši. Siaučiant krašte karams, taip pat magnatai bei didikai dažnai savo kultūrinį turta paslėpdavo arba apsaugai išveždavo į užsienius. Deja, istorinė Lietuva tiek buvo naikinama karų, politinių samyšių ir ktokių neramumų, kad, nepaisant visų pastangų, nepaprastai daug kultūrinio turto yra žuvę nuo gaisrų ugnies arba priešų rankų.

Lietuvai netekus politinės laisvės, buvo atimtos sąlygos ir jos nacionalinei plėtrai. Nors plačiausios masės ir tuo metu visomis pastangomis stengėsi išlaikyti savo kultūrą, tačiau svetima kultūrinė įtaka ir brutali priepaudo santvarka neleido jai pasiekti bent kiek aukštesnio lygio. Lietuvių tautos kova už savo kultūrą turėjo apsiriboti pastangomis savo gimtajai kalbai ir tikėjimo laisvei apsaugoti. Kolonizacija ir rusifikacija tuo periodu buvo didžiausi lietuvių tautinės kultūros stabdžiai. Lietuvių tautinę kultūrą iš pradžių ėmėsi atstovauti sulenkėjusi ir nuo savo gyvybės versmų nutolusi Lietuvos bajorija, o vėliau brukta brukama į Lietuvą rusų aukštoji valdininkija. Pati gyvoji lietuvių tautos širdis — liaudis nei viena nei kita brukama kultūra negalėjo susižavėti, nes abi iš prigimties buvo svetimos ir nesuprantamos. Tarp valdančiojo aukštesniojo luomo ir valdomojo žemesniojo luomo, taigi tarp sulenkėjusios bajorijos ir rusų valdininkų iš vienos pusės ir lietuvių tautos iš antros pusės susidarė nepašalinama praraja, kuri teišnyko tik Lietuvai atgavus savo laisvę ir politinę nepriklausomybę. Mat, politiniai įvykiai perskandžiai buvo įsmigę į lietuvių tautos širdį, kad padarytas žaizdas būtų buvę galima greit užmirti. Po Lietuvos valstybės padalinimo lietuvių tautai atimta politinė laisvė, po 1864 m. sukilimo rusų valdžios norėta visiškai pasmaugti lietuvių tautą uždraudžiant spaudą, atimant teisę mokytis gimtosios kalbos, gauti savame krašte darbą ir net lietuviškai melstis. Tai yra Vakarų Europoje negirdėti ir nežinomi mažesnės tautos persekiojimo būdai.

Polonizacija ir rusifikacija lietuvių tautai politiškai ir kultūriškai yra padariusios neapsakomos žalos, tačiau nei viena nei kita nepajėgė visiškai užtroškinti joje tautinio jausmo. Maityti lietuvių tautoje būta labai stiprios tautinės dvasios, kad ne brutaliausiomis priepaudos priemonėmis nepavyko jos moralškai palaužti. Pasirodė, kad kovai už savo tautinę gyvybę, kalbą, raštą, tikėjimą lietuvių tautos sieloje būta neišsemiamos stiprybės šaltinių. Atsiribojusi nuo svetimos bajorijos ir rusų valdžios politikos, užsidariusi savo lietuviško gyvenimo tradicijose, susikaupusi savyje, kurdama savo moralinę jėgą iš senovės paveldėtuose papročiuose, ramindama savo sielą tautinėmis dainomis, savo vargą ir prakaitą apipindama pasakomis, padavimais ir burtais, lietuvių tauta su negirdėtu užsispyrimu pradėjo kovoti su visais savo tautinės gyvybės persekiojimojais. Ta kova yra gyva lietuvių tautos epopėja su nesuskaitomais ir neatvaizduojamais pasiaukojimo, didvyriškumo ir drąsos pavyzdžiais.

Nors ta lietuvių tautos kova už savo tautinę gyvybę vyko daugiausia savo gimtosios kalbos ir bažnyčios laisvės šūkiais, bet iš esmės tai buvo liaudies kova už savo tautinį gyvenimą ir savo tautinę kultūrą. Iš tos kovos konkrečių faktų yra žinoma, kad lietuvių liaudies susidūrimai su rusų valdžios politikos pastangomis virsdavo savotiškais apylinkės gyventojų suskilimais ir savųjų teisių demonstracijomis. Pvz., rusų kazokams uždaran

Kražių katalikų bažnyčia, žemaičių kovos ir protesto banga sudarė visą kraštą. Kražių bažnyčios gynimo šūkiu kilo platus politinis skandalas, kuris pasiekė ne tik paties Rusijos caro ausis, bet nuskambėjo visuose to meto Europos valstybių valdovų rūmuose. Vėliau iš Kražių bažnyčios uždarymo fakto susidarė didelio masto politinė byla, kurią ginti ėmėsi geriausi to laiko advokatai svetimauciai. Nepaisant to, kad byla vistik buvo išspręsta neigiamai ir dėl savo teisių gynimo daugelį tauriausių žemaičių teko baigti savo gyvenimą tolimajame Sibire, vis dėlto Kražių bažnyčios didvyriško gynimo demonstracija tada visam pasauliui parodė, kad lietuvių tauta tebėra gyva ir kad ji nenori būti vergė.

Lietuvių tautos kova už savo kalbą ir raštą yra antras puikus pavyzdys, kad tauta pradėjo kovą už savo laisvę. Ta kova buvo ilga, skaudi ir sunki, ji pareikalavo daug aukų, tačiau ji buvo laimėta. Lietuvių tautai ji ne tik atnešė laisvę ir savarakišką gyvenimą, bet ir įgalino perduoti naujausioms kartoms savo senovės meilę, kultūrinį vertybių gėrimą ir saugojimą. Dėl to ir sunkiausių Lietuvos gyvenimo laikų didžiausios lietuviškos kultūros saugotojai buvo tie, kurie vargė, prakaitė ir ašarose skėsdami, rado savyje valios ir jėgos per šimtmečius išnešti gyvą lietuvių kalbą, papročius, dainas, pasakas, padavimus ir kitas dvasines vertybes. Jiems paprasčia lietuviška knyga buvo brangesnė už puošnų svetimą kalbą leidinį. Lietuvių tauta iš gilių senovės išmoko branginti kultūrinį ir dvasinį turta.

2. Praktinės pastangos kultūriniam turtui saugoti

Lietuvos kultūrinis turtas branginti ir saugoti yra pradėtas jau gana seniai. Yra visa eilė istorinės Lietuvos magnatų ir didikų kaip Radvilų, Pacai, Oginskiai ir daug kitų, kurie turėjo didelių įvairių senienų rinkinius ir juos su tikru pietizmu globojo ir saugojo nuo sunaikinimo. Ne tik didikai, bet ir šiaip lietuvių patriotai ir rašytojai jau seniai pradėjo domėtis kultūrinio turto ir jį rinkti. Pvz., Dionizas Poška savo garsiajame Baublyje buvo surinkęs ir jamė laikė daug įvairių senienų. Lietuvių tautos dvasiniam turtui rinkti ir saugoti nuo išnykimo steigėsi net atskiros draugijos, kaip "Litauische literarische Gesellschaft". Net carinės Rusijos laikais rusų Imperatoriškoji Mokslių Akademija ir Imperatoriškoji Geografinė Draugija buvo pasiūvusios tirti lietuvių tautos praeitį ir rinkti įvairią mokslinę medžiagą. Be to, paskutiniaisiais laikais Lietuvos senovę tirti buvo pasiūvusios visa eilė įvairių mokslininkų, kaip Eustachas Tiškevičius, Sukevičius, Spicinas, Daugirdas ir kiti, kurie, reikia pripažinti, nemaža toje srityje yra padarę.

(Bus daugiau)

MŪSŲ KALBA

Redaguoja
Pranas Skardžius

TIKETI — KĄ, Į KĄ, KAM ar KUO?

Mūsų raštų ir žmonių kalboje veiksmažodis tikėti vartojamas gana įvairiai. Visų pirma senovinėje raštų kalboje, liaudies dainose ir šiaip kur šis veiksmažodis sutinkame su naudininku: iš širdies jam tikėtu (B. Vilentas); turim... jam nusi-tikėti (M. Daukša); aš nenoriu tau tikėt (liaudies daina); ne-tikėk jo žodžiams ir tt.

Maldų kalboje tikėti taip pat vartojamas su į ką: tikiti į Die-vą Tėvą, tikiti į šventąją Dvasią ir kt. Bet šalia to jau nuo seniau sutinkamas ir vienas galin-ninkas be prielinksnio: tikiti kūną iš numirusiųjų kėlimą (Mažvydo kalboje), tikiti griekų atleidimą (ten pat) ir kt. Pa-galiau mūsų kalboje tikėti var-tojamas dar su įnagininku: ti-kėti manim, kaip aš tavim; žmo-nės tiki stebuklais ir kt.

Mūsų dabartinėje bendrinėje kalboje tikėti visų pirma var-totina su įnagininku: netikėk juo; netikėk jo žodžiais; tikėk manim kaip senų žydu; Dievas savo stebukus rodo tik tiems, kurie tiki stebuklais ir tt. Ši-tokią vartoseną mes galime ke-leriojai pagrįsti: 1) šiuo įnagi-ninku pažymime tikėjimo pagr-rindą arba priežastį, pvz. sa-kydami žmonės tiki Dievu; ste-buklais, porodame, kad žmonij-tikėjimo pagrindą arba priežas-tį sudaro Dievas arba stebuk-lai, visai panašiai, kaip kad tas pat įnagininkas gali sudaryti pa-sitikėjimo (pasiklovimo), abe-jojimo, stebėjimosi, džiaugsmo ir kt. pagrindą arba priežastį, pvz.: tu manimi gali visai pa-sitikėti; dabar tavimi nebepasi-

kliausiu (nebepasitikėsiu); jis viskuo (dėl visko) abejoja; visi stebėjosi jo išmintim ir atsaky-mais; vaikai džiaugiasi naujais žaislais...; 2) kad ši vartoseną yra lietuvių kalbai didžiai bū-dinga, rodo dar tas faktas, kad įnagininkas kartais paliekamas net veiksmažodį tikėti pakeitus slavišku skolinu, pvz.: vieryk manim, kaip aš tavim; vierykit manim (Maž. Lietuva); visais tegal vieryti ir tikėti (Daukan-tas) ir tt.

Šalia įnagininko kartais var-tojamas naudininkas arba prie-linknis į su galininku nėra mū-sų kalbai būdingi: viena, nau-dininkas paprastai mūsų kalboje nereikia pagrindo arba prie-žasties, nėsakome pvz.: jis abe-joja, džiaugiasi, stebisi savo nuopelnams, visi domėjosi jo žiniomis ir tt.; antra, kiek rodo raštų kalbos istorija, tiek tikėti kam, tiek tikėti į ką veikiausiai yra versti iš kitų kalbų; pvz. tikiti į Dievą pirmiausia sutin-kamas tik maldų kalboje, kur slaviška įtaka iš pradžios yra buvusi labai didelė. Bet kas ki-ta yra tikėti su vienu galininku: tai, be abejonės, yra grynai lie-tuviška vartoseną, pvz.: tikiti Dievą, t. y. tikiti, kad Dievas yra, tikiti Dievą esant (lot. cre-do Deum esse); plg.: sakė mane šioji, sakė mane tokį (esant).

Taigi bendrinėje kalboje pir-miausia patartina vartoti: tikiti Dievą (t. y. tikiti, kad Dievas yra) ir tikiti Dievu (Dievas yra mano tikėjimo pagrindas, aš juo pasitikiu), tikėti manim ir mano žodžiais (ne: tikėk man ir ma-no žodžiams), mes drąsiai gali-me juo tikėti (pastikėti, pasi-kliauti), nebėjoju tavo išminti-mi, stebiuos jo apskrumu ir tt

DIDELIS DARBAS TOLIAU TĖSIAMAS

1932 m. buvo C. Winterio uni-versitetinės leidyklos pradėtas leisti "Lietuvių rašomosios kal-bos žodyno" pirmoji, lietuviškai vokiškoji, dalis. Šio didžio veika-lo autoriai iš pradžios yra buvę trys užsieniečiai mokslininkai: M. Niedermannas, Šveicarijos universiteto profesorius, A. Sen-nas, JAV universiteto profesori-us, ir F. Brenderis, Lietuvos universiteto profesorius, tragin-gai žuvęs dar prieš karą. Lig pat karo pradžios buvo išleistas visas pirmasis tomas nuo A lig K (548 psl.) ir antrojo tomo šeši sąsiuviniai (ligi pagyri-n-gas, iš viso 384 psl.). Pačiam karo vidury, 1943 m., buvo iš-spauzdintas septintas antrojo to-mo sąsiuvinis, o šimet pasirodė ir aštuntasis sąsiuvinis, kur yra įvykusių ir kiek atmainų: žu-vusio F. Brenderio vietoje tre-tiojo autoriu yra pradėjęs dir-bti Philadelphiaus universiteto asistentas profesorius A. Sals, pirmiau profesoriavęs Lietuvos Vytauto Didžiojo universitete. Dėl šios atmainos, reikia tikė-tis, tolimesnis žodyno leidimas turės kiek pagerėti, nes lietu-vis baltologas, salantiškis že-maitis, galės uteikti nemaža pa-pildomų pataisų, kurios užsie-niečių, kad ir gerų mokslininkų, nevisados yra kaip reikiant jau-čiamos. Pvz. pat pradžioje abi-šalė vokiškai verčiama Brot-schnitte "duonos riekie", bet iš tikrųjų tai yra nepaprasta, o apysukinė, t. y. per abi kepal-o šalis atriekta, riekie, Brotschnit-te ueber beide Brotsseiten. Ar-ba štai vėl būdvardis kariškas (448 psl.) kaip reikiant griež-čiau neskiriamas nuo kareivinis, karinis ir karingas. Kitur vėl pasitaiko vienas kitas dalykas, kuris dabartinėje bendrinėje kal-boj kiek kitaip vartojamas. Bet tai yra ir nestebėtina: žodyno leidimas yra nusitęsęs gana il-gai, patys autoriai ne visi ir ne visą laiką yra buvę Lietuvoje ir todėl, leisdami tokį darbą, nevisados galėjo plačiau vietoje tuos žodžius patikrinti ar pa-

tikslinti, antra vertus, auto-riams pirmoje vietoje rūpi ne praktinė normalizacija, bet pla-tesnė informacija visų pirma užsieniečiams, mokslo žmonėms ir kt. Tačiau, nežiūrint tų visi-smulkų trūkumų, visas šis ka-pitalinis darbas yra geriausias, kuris yra lig šiol pasirodęs sve-timajai kalbai: nei Kuršaičio, nei Lelio, nei kuris kitas panašus darbas neduoda to, ką duoda šis žodynas. Jis ypač yra naudingas užsieniečiams, kurie nori daugiau pasinaudoti dabartine lietuvių rašomąja kalba, bet ne-maža iš jo gali turėti naudos ir patys lietuviai, kuriems svar-bu papildyti savo kalbines ži-nias.

Jie visi nori pasakyt MERRY CHRISTMAS

KALĖDŲ išvakarėse ir Kalėdų dieną šventinių telefonavimų banga užplūsta tolimo atstumo linijas. Telefonuoja toks daugumas, kad kai kuriems tenka ilgokai laukti. Kartais ir visai negalima gauti sujungi-mo... nežiūrint, kad esti papildomų telefonininkų, naudojamų specia-lios grandinės ir dedamos antžmo-giškos visų telefono tarnautojų pa-stangos.

Štai dėl ko yra išmintinga Kalė-dinį telefonavimą atlikti iš anksto. Ir visada pasakykit telefonininkei šaukiamą kito miesto numerį... tas pagreitins jūsų sujungimą su juo.

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HARRY PAYNE
Meat Market
We Carry the Finest Choice Meats
599 Bolivar Rd. CH 1-6179

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

ELMER & ROSES
Dog House
We Carry the Finest Choice Wine — Liquor — Beer Steaks and Chops
23717 Center Ridge & Clague Rd
ED 1-9825

Clevelande IR APYLINKĖSE

KALĖDINĖ RADIO PROGRAMA

Kačių dieną, sekmadienį, Lietuvių Radijo Valanda rengia kalėdinę programą. Ją girdėsime per WRSR radijo stotį (Family Station, 1490 kc) nuo 9 iki 10 valandos vakaro.

Penktadienį, gruodžio 22 d., 7 val., bus reguliari savaitinė valandėlė.

Lietuvių Radijo Valanda prima ir radijo sveikinimus. Norintieji pasveikinti savo draugus, klientus ar draugijų narius, prašomi kreiptis šiais telefonais: SW 1-2505 (J. P. Nasvytis), ar EX 1-5393 (B. Auginas, arba J. K. P. Šukį).

PIRMAS LIETUVIŲ-LATVIŲ VIENYBĖS SKYRIUS

Gruodžio 19 diena galės likti istorine data lietuvių — latvių tautų santykiuose, ypač tų dviejų tautų susijungimo istorijoje. Tą dieną Clevelande buvo įsteigtas pirmasis Lietuvių — Latvių Vienybės skyrius Amerikoje.

Susirinkimą Lietuvių salėje sušaukė LLV centro valdybos narys ir JAV sektoriaus vedėjas rašytojas Emilis Skujenieks. Laikejoje valdybą išrinkti: Emilis Skujenieks, Algirdas Nasvytis, Vytautas Alseika ir Eriks Levens.

HIPPODROME

Nuo šeštadienio, gruodžio 23, rodoma viena iš geriausių šio sezono komedijų — "The Milkman" su įžymiais komikais — O'Connor ir Jimmy Durante.

ISTEIGTAS TAUTINIŲ KORPORACIJŲ SAMBŪRIS

Gruodžio 17 d. tautinių korporacijų filisteriai ir korporantai turėjo steigiamąjį susirinkimą. Priimtas organizacinis statutas ir išrinkta vadovybė. Valdybą išrinkti Algirdas Nasvytis, Danielius Degesys, Aldona Augustinavičienė, Modestavičius, Steponaitis. Revizijos komisijon — Gaidžiūnienė, Oniūnaitė ir Rutkauskienė. Garbės Teisman — Gaidžiūnas, Mackus ir Ramanauskas. Sambūris yra pasiryžęs jungti visus tautinių korporacijų narius, rengti įvairiais klausimais akademines diskusijas ir aktyviai dalyvauti visuomeniniame Amerikos lietuvių gyvenime.

ISVYKO KARIUOMENĖ

Algirdas Buturlovas, pereitais metais atvykęs iš Vokietijos pas K. Karpį, šiomis dienomis išvyko į kariuomenę.

EVELINOS YČAITĖS VESTUVĖS

Evelinos Helenos Yčaitės ir Joseph Lee Lessman vestuvių pokylis įvyks J. P. Žiūrių rezidencijoje, 32180 Lake Rd., Avon Lake, Ohio, gruodžio 30 dieną. Bažnytinės apeigos įvyks Plymouth Church of Shaker Hights.

FELIKSO ŽIŪRIO ŽMONA

po gana sunkios operacijos išbuvusi ligoninėje kelias savaites, pasveiko ir grįžo į namus.

JAU TIK SAVAITE

belieka iki šių metų pabaigos, tik savaitė liko ir iki seniai laukiamo čiuurlionių dešimtmečio paminėjimo, kuris įvyks Public Auditorium, Mažajame Teatre, šeštadienį prieš Naujus Metus, gruodžio 30 dieną, 6 valandą.

Dar neturintiems pakvietimų patariama pasiskubinti jų įsigyti Dirvoje, pas P. P. Muliojį ar per Kalėdas Spaudos Kioske prie šv. Jurgio bažnyčios.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ

sekmadienį, gruodžio 31 dieną, Lietuvių Salėje rengia salės valdyba ir kviečia dalyvauti ne tik salės bendrovės dalininkus su šeimomis bei jų svečiais, bet taip pat ir kitus Clevelande gyvenančius ar tą dieną būsiančius lietuvius.

JUOZUI URBSAICIUI,

gyv. 1326 Russel Rd., širdingas acū už sudarymą galimumo atvykti į Ameriką, malonų priėmimą ir jautrią pagalbą įsikurti. Antanas Vilkaitis.

ISNUOMOJAMA

maisto pagaminimu. Kreiptis pas Kambarys vyrui. Galima ir su Jančiulienė. — 1420 E. 95 St.

ISNUOMOJAMA

3 miegami kambariai ir virtuvė 657 E. 102 St. LI 1-7885

RKO Keith's 105th

Gruodžio 20-23 He's a Cock-eyed Wonder su Mickey Rooney. Gruodžio 24-26 The Tougher They Come ir Chain Gang.

ISNUOMOJAMA

Vienas kambarys su visais patogumais vienam ar ved. porai 1029 E. 68 St.

Mūsų specialybė

virtuvių, vonių, arkų ir spalvotų langų PERTAISYMAS

Taip pat popieriuojame arba dažome kambarius

K. ŠTAUPAS

16908 Endora Rd. KE 1-8794

JONAS G. POLTER

Lietuvis Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St. Telef.: POTOmac 1-6899

AS LAIKIAU PAMALDAS UŽ

STALINĄ

\$1.00 už dvi

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Saving Bldg. Telef.: MAIN 1-1773. Rezidencija: PENINSULA 2521

Why
Pay More?

CLEVELAND TRUST
PERSONAL LOANS
ARE LOW-COST
EASY TO ARRANGE

Geriausia Pocahonta, kiaušiniai ar gabalai Mūsų anglis gera — Mūsų patarnavimas dar geresnis

GEROS ANGLIES šaukite — EN 1-3300

Pabandykit ir įsitikinkit! Skubus pristatymas

MAR-KET COAL CO.

1261 Marquette Ave. • Agnes Klemencic, Sav.

Metals pirmyn 1895-ais, Metals pirmyn 1950-ais

MONCRIEF SILDYMO IRENGIMAI
GAS • OIL • COAL

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

CLEVELAND, OHIO

Rudens, laikas!

Tai yra laikas, kuris primena, jog jau laikas taupyti, kad žmogus galėtų aprūpinti savo gyvenimo reikalus.

Clevelande Lietuvių Bankas yra puikiausia taupymo vieta, o po naujų patvarkymų dabar kiekviena taupymo knygutė yra Federal Insurance Corporation apdrausta iki \$10.000

Tai yra Jungtinių Valstybių valdžios užtikrinimas

Čia ir šeštadieniais (subatomis) atidaryta iki 1 val. p. p.

THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCINIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmą mėnesį. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvė ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodžių ir visokių graždaiktų, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metal simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

KALĖDŲ IR NAUJUŲ METŲ SVENTĖSE

visiems mūsų nariams ir rėmėjams — geros nuotaikos, ramybės ir daug tyro džiaugsmo!

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINES
SAJUNGOS
Clevelando Skyriaus Valdyba

LINKSMŲ KALĖDŲ VISIEMS LINKI

T. FOLIANO KIRPYKLA
IR E. MAZILIAUSKAS

6806 Superior Avenue

Užsakykite pas mus
KALĖDOMS GELIŲ IR VAINIKŲ

Pas mus puikiausias jų pasirinkimas

FRIENDLY
FLOWER SHOPPE

6901 Superior Ave.

HE 1-6339

Prie pat Lietuvių Salės

Atdara nuo 9 v. r. iki 7 v. v.

Mrs. ELIZABETH, Sav.

GREETINGS TO OUR FRIENDS AND PATRONS

MILLER'S HARDWARE STORE

We Carry a Complete Line of Hardware Supplies

7026 Wade Park Ave.

EN 1-6700

Mes duodame ir iškeičiame Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

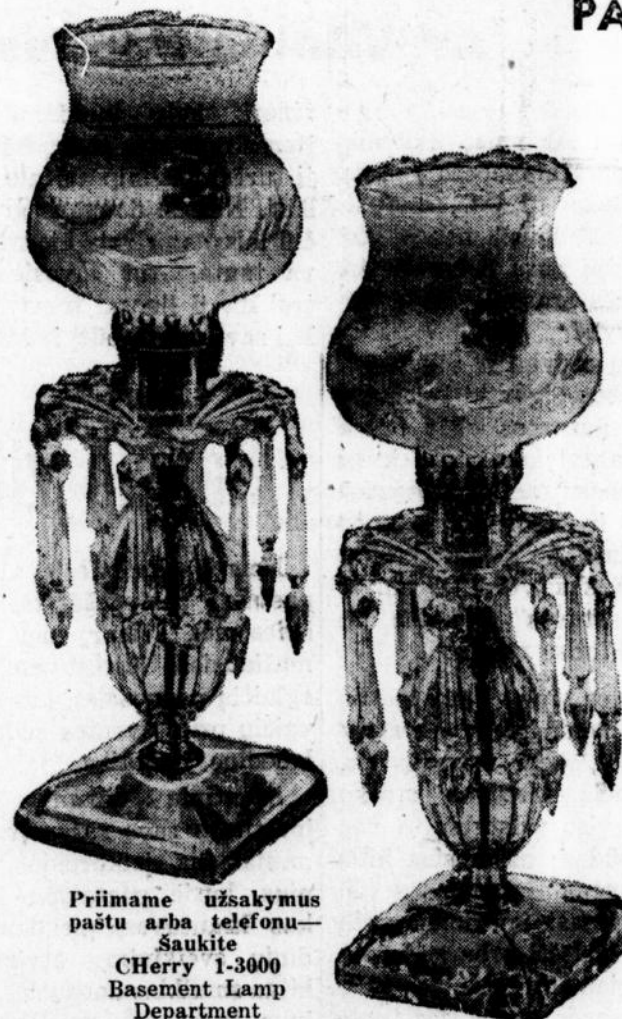
PAPRASTAI 5-95 VERTĖS

Žvilgančios,
elektrifikuotos
VIESULINĖS

Lempos

3.98
pora

- ▼ 14 colių aukščio
- ▼ 8 žėruojančios stiklo prizmės
- ▼ Jūsų prieškambariui
- ▼ Jūsų valgomojam kambariui
- ▼ Jūsų buduarui

Priimame užsakymus
paštu arba telefonu —
šaukite
CHerry 1-3000
Basement Lamp
Department

Jums patiks tos puikios naujo stiliaus
lempos — su pūsto, presuoto skaidraus
stiklo koja, žvilgančia, kaip kristalas.
Šerkšnumas gaubtuvams su gelio pie-
šiniais. Idealiausia dovana Kalėdoms!

Tegyvuoja šiltos dovanos!

"HEAD-HUGGERS"

1.94

Gražioms moterims šaltomis dienomis — lepinanti šilti gaubtuvai. Iš skais-
gių medžiagos, su 20 colių prijungtais
raiščiais, risamais apie kaklą. Visų
atspalvių: džiunglinės, raudonos, pil-
kos, raudonos, kelių, kavinės, auksinės,
vandeninės, vyninės, smėlinės, juodos,
rudos ar baltos spalvos.

Stilius A — "Cape Codder" — nauja
ši sezoną mėgiama gaubtuvų rūšis.

Stilius B — "Johnny Cap" su antkak-
čiu. Šiltas žieminis jojikų kepuraitės
pamėgdžiojimas.

Priimame užsakymus paštu arba
telefonu — šaukite CHerry 1-3000

Basement Millinery Department

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: ENdicott 1-4486.
Redaktorius Vincas RASTENIS (buto telefonas: UTah 1-6747). Pedagogas Bala GAIDZIUNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Kalba rašytojas Emils Skujenieks

Lietuvių-latvių vienybės veiklausios organizatorius

Prieš keletą savaitę iš Vokietijos į Clevelandą, tiesiai į Dirvos redakciją (pas sutarties davėją V. Rasteni), atvyko latvių rašytojas Emils Skujenieks. Tai vienas iš aktyviausių latvių-lietuvių vienybės organizatorių, lietuvių rašytojų kūrinių vertėjas į latvių kalbą, gerai kalbą ir rašąs lietuviškai.

Kai Emils Skujenieks aptvarkė pirmuosius naujakurystės rūpesčius ir pradėjo sunkiu fiziniu darbu fabrike, pelnytis duoną, ryžaus "užpulti" jį — gauti novelę (ji pradėdama spausdinti šiame numeryje) ir plačiau pasikalbėti.

— Nepriklausomoje Lietuvoje ir tremties metais Jūs buvotė ir laisvėje tebegyvenančių lietuvių tebesate žinomas, kaip rašytojas ir lietuvių-latvių susivienijimo organizatorius. Dirvos skaitytojams įdomu patirti, kaip Jūs žiūrite į latvių-lietuvių vienybę?

— Sunku keliais žodžiais atsakyti į klausimą, kuris reikalauja straipsnio, gal net tomų. Dvi aiščių giminės tautos (trečiosios — prūsų — jau nebėra), vieno kraujo ir vieno likimo jungiamos, svetimų jėgų skaldytos ir kiršintos viena prieš kitą, dirbtiniu būdu viena nuo kitos atitolintos, vis dėlto pajėgė per tiek amžių atsilaikyti prieš svetimas galybes ir išlaikyti savo savitą ir aukštą kultūrą, kurios kiekviename žingsnyje liudija, kad yra vienos kilmės. Argi diskutuotinas klausimas, kad du broliai, gyvenimo sąlygų laikinai perskirti, vėl turi sueiti į viena šeimą?

— Visai nebetenka nei kalbėti apie geopolitinę šio klausimo pusę, apie Baltijos federaciją (bendrai, nors ir ne su gimininiais, bet mums draugiška ir mūsų bendro likimo tauta — estais). Šis reikalas jau taip aiškūs kiekvienam toliau matančiam ir sveikai galvojančiam žmogui. O vienybės darba turime vykdyti ne laipsniui, pirmą su broliu, paskui su kaimynu. Tą įgyvendinti galima tikrai iš abiejų pusių geriau susipažįstant. O to galima pasiekti visų pirma per kultūrinį susitarimą.

Kalbamoji lietuvių-latvių vienybė — tai ne kokia nors kurtuvizijos sumetimais sudaryta draugijėlė, bet gyvo reikalo skatinamas judėjimas, kurio šalininku skaičius nuolat auga. Jei tas judėjimas ligi šiol plėtojosi daugiau paskirų asmenų pastangomis, anot Br. Railos, partizanikai, tai dabar laikas jį stiprinti organizuotai. Esu įsitikinęs, kad po dešimties metų į šį klausimą nebertikės nei atsakinėti.

— Jūs ne tik kuriate, bet nemažai ir verčiate. Būtų įdomu patirti apie Jūsų originaliąją ir verstinę kūrybą.

— Asmeninį kūrybą mane daugiau žavi ir domina gyvas žmogus, mažiau gamta ir visuomeninio pobūdžio įvykiai, kuriuos kartais panaudoju tik kaip foną. Patrauklesnės temos — tai tragikomikos, iš smulkios kasdieninio įvykių, smulkio painingo. Technikos atžvilgiu siekiu didžiausio paprastumo, kurį laikau augščiausia tobulyste. Paskutiniu metu mano pamėgtas žanras — psichologinė novelė su nelaukta pabaiga.

Apie vertimus iš lietuvių kal-

bos kada nors teks surinkti platesnių bibliografinių duomenų. Trumpai galiu pasakyti tik tiek, kad nedaug bus, bent žinomų, lietuvių autorių, kurių nors vieno kūrinio — poezijos, prozos ar dramos srityje — nebūčiau išvertęs. Daugiausiai latvių periodikai, radiofonui ir teatrams. Platesnes apžvalgas esu parašęs apie V. Krėvę, Putiną, S. Nerį, J. Grušą ir šiaip apskritai apie lietuvių literatūrą, spaudą ir tt. Atskirų autorių daugiausiai išversta B. Brazdžionio, K. Inciūros, A. Vaičiulaičio, J. Aisčio ir kt. Savo kūrybos esu išleidęs 2 knygetes vaikams, 2 novelių rinkinius, vieną poemą iš viso parašyta su viršum 50 apysakų ir novelių, 3 scenos veikalai, apie 400 eilėraščių ir tt. Naujo novelių rinkinio "Žiedas" laukiu pasirodant Kalėdoms Anglijoje.

— Kiek tenka matyti, Jūs ne tik gražiai kalbat lietuviškai, bet ir rašote. Koki buvo Jūsų ryšiai su Lietuva ir lietuvių kalba?

— Mano lietuviška kalba toli gražu nėra tokia tobulą, kad galėčiau ją kurti, tačiau tikiuosi laikui bėgant ir to pasiekti, nes ši kalba man ne mažiau miela kaip gimtoji latvių kalba. Ypač tai galiu pasakyti apie dainas. Gal manys ryškiau apsiereikia abiejų brolių tautų kraujas, nors tiesioginių artimų giminų iš lietuvių pusės neturiu. Lietuvoje praleidau apie 6 metus. Įsigijau ten labai daug gerų draugų, buvau mokytoju lietuviškoje pradžios mokykloje, tarnavau Lietuvos kariuomenėje, o mano pirmieji žingsniai spaudoje buvo kaip tik lietuviškoje.

— Kaip žinoma, latvių palyginti su lietuviais, Amerikoje buvo žymiai mažiau. Kiek dabar į JAV yra atvykusių latvių ir kur jie daugiausiai kuriasi?

— Į JAV atvykusių latvių skaičius jau siekia su viršum 30,000. Vien Chicagoje priskaitoma apie 5,000, tačiau tvirtčiausiu latvių centru laikomas Bostonas. Yra dar stiprių kolonijų, New Yorke ir kitur, nors bendrai latviai, kaip daugumas atvykę nevardinamieji garantijomis, yra išsiblaškę po visas Jung-

tines Valstybes. Jaučiama tendencija burtis į didesnes kolonijas, tačiau tatai pareikalauja daug laiko ir pastangų.

— Per paskutiniuosius okupacijas latviai, kaip ir lietuviai, labai daug nukentėjo. Kokie Jūsų rašytojų nuostoliai ir kiek jų išsigelbėjo vakaruose?

— Iš viso apie 150,000 latvių išsigelbėjo Vokietijoje, keletas tūkstančių Švedijoje. Kultūros veikėjų latviai nustojo didesnio nuosimnio, kaip lietuviai — išvežta daugiau rašytojų, publicistų, menininkų, mokslininkų. Užtat okupantų tarnyboje palyginti mažas skaičius matomas iš pripažintųjų kultūrininkų tarpo. Apie 80% rašytojų dabar yra tremtyje, nors išblaškyti po visą pasaulį. Bolševikams tarnauja, išskyrus kelis, daugumoje tik diletantai ir grafomanai.

— Kokie yra tolimesni Jūsų darbo ir kūrybos planai, įsikūrus Clevelande?

— Konkretūs planai su Clevelandu tiesiog nerišasi. Mano supratimu, rašytojo darbai geografinei padėčiai nelabai svarbi. Artimiausieji tikslai: pirmas — lietuvių-latvių vienybės organizacinis išplėtojimas Jungtinėse Valstybėse; tam tikslui jau pasisekė surasti vieną kitą vertingą bendradarbį. Clevelandas, dėl savo padėties, jau Vokietijoje buvo pripažintas patogių centrų. Maloniai nustebino didelis šiam reikalui palankumas lietuviškoje visuomenėje, nors asmeniškų pažinčių dar ir nedaug teteke užmegzti.

Antras — būtinai tęsti pradėtą ir jau gana plačiai išvystytą kultūrinį, ypač literatūrinį bendradarbiavimą, kuriam ligi šiol, deja, praktiškai taktininkų kaip ir nepavyko surasti, nors vilties dar nenustojau.

Trečias — savi literatūriniai užsimojimai, kuriuos bus galima realizuoti, kiek leis kiti darbai, ne paskutinį eilį ir darbas dėl duonos. Manau, kad tinkamai naudojant laiką ir veikiant organizuotai, bent dalį sumanymų bus galima realizuoti.

— Ta proga gal būtų galima

METUS BAIGIANT

BAIGIANT 1950-TUS METUS, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba dėkoja visiems skyriams, jų valdyboms bei pirmininkams už jų uolumą ir pasiaukojimą, vykdančią Sąjungos uždavinius. Ji sveikina visus Sąjungos narius Naujų Metų proga ir linki visiems ištermės bei pasisekimo.

Niekas tikrai nežino, ką gali duoti pasauliui 1951-eji metai. Bet visi jaučiame, kad kova tarp gero ir pikto įsitępia vis labiau ir labiau; kad laisvei reikia vis daugiau ir daugiau aukų ir kad ateities jau nebegalima grįsti vien geromis viltimis. Gyvenamas laikotarpis stato rimtų uždavinių visiems Amerikos gyventojams, o mums, lietuviams, dar ypatingų. Mums, kaip Amerikos gyventojams, rūpi išsaugoti turimą laisvę, o kaip lietuviams, rūpi klausimas, kaip greičiau atgauti laisvę Lietuvai. Kokio darbo ir kokių pastangų bereikalaui Lietuvos laisvės byla, pagrindinė sąlyga jai laimingai užbaigti yra — v i e n y b ė. Vienybė visų geros valios lietuvių, kur jie bebūtų; vienybė visų Lietuvos laisvinimo reikalams vadovaujančių asmenų bei organų. Vienybė žilių, pastangų ir priemonių.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra organizuota Amerikos lietuvių bendruomenės dalis. Ji jautriai pergyvena visus Lietuvos ir lietuvių bėse reikalus. Ir dabar, kada ALTS taip sparčiai ir gausiai paaugo lietuvišiais naujakuriais, jos veikla pasidarė reikšmingesnė Amerikos lietuvių kultūrai ir Lietuvos laisvėjimui. Ateičiai reikia mūsų pastangas dar stipriau suglausti ir visus mūsų sumanymus skubiau įgyvendinti. Tam tikslui visa Sąjunga — visi jos skyriai ir visi jos nariai — turi ir toliau rikiuotis visuomeniniam darbui, derindamiesi prie vietinių reikalavimų, skatindami vienybę ir laikydamiesi Sąjungos idealų.

Šitokių bendrų norų Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga žengia į naujus metus su viltimi, kad jie bus darbingi, geri ir laimingi.

AMERIKOS LIETUVIŲ
TAUTINĖS SĄJUNGOS VALDYBA

Ar Vilnius Papuasų žemėje?

(Atkelta iš 2-o pusl.)
negirdomis? Ar mūsų kalbininkai ir geografiniai neburti nieko atimti, nieko pridėti? Šiandien "L. K. Vadovą" nebepeateko Elta, lyg tai būtų nebereikalingas senovės prasmuo. Ryt, paragrįžę tėvynėn, jau neberasim tūkstančių sodybų ir tūkstančių artojų, tebus gigantai kolchozai, sužymėti gamybos eilės numeriais, gigantai kareivinės ir gigantai koncentracijos stovyklos. Tėvynėje ir žmonės ir gamtovaizdis kinta. Su gaiziū aktualumu tenka skaičiuoti 1917 m. išleistos "Lietuvos" prakalbą, kuriuo P. Klimas teigia:

"Svetimos tautos beviešpataudamos sąmoningai savo valstybėje niekė, bent stengėsi pakenkti pačią Lietuvos sąvoką. Toks yra visų valstybių — vergintojų būdas: užėmusios kitos tautos gyvenamą žemę, jos visų pirma rūpinasi įvairiomis priemonėmis išplėsti arba sudruminti nuvergiamai tautai jos skirtingas nuosavos žemės, jos tautinės teritorijos sąmonę."

"Šalia kitų ir mūsų tautos liuosybei artinasi ir turi prieiti metas. Mes negalime dar patirti ir įdomesnių biografinių brožių?"

— Įdomių biografinių duomenų neturiu. Jei kartais pavyktų parašyti memuarus, tai turčiau daug įdomios medžiagos apie laikotarpį nuo maždaug 1928 metų iki paskutiniųjų dienų. Bet tai jau kitas klausimas. Apie save galiu pasakyti, kad gimimo dienos proga sveikintojus priimu birželio 26 dieną (mat, gudriai apskaičiavimu, p a s i s t e n g i a u gimti dvi dienas po Joninių — latvių tautinės šventės, tai ir minėjimas išeina pigiau...). 40 metų sukaktį minėjau 1943 metais okupuotoje Rygoje, 25 metų veiklos sukaktuves — 1947 metais Spakenberge, Vokietijoje, o 50 metų sukaktuves manau šaukiai švesti laisvoje Rygoje, su nemaža brangių svečių iš laisvo Vilniaus.

B. G.

žinoti, kaip laukiama laisvės tarpus mus kitų tautų būrin. Bet ji turės, ar šiaip ar taip, tikroji būti. Nes ne dangaus ar paukščių laisvės privalo kiekviena gyva tauta. Ant savosios žemės trokšta ji liuosai ir savarankiškai savo tvirtą būti ir ateitį kurti.

Savo teritorijoje ji nori likti laisva. Šit dėl ko tad privalu šiandien mums tiksliai savosios žemės plotas išaiškinti...
Taip galvojo lietuviai, laisvės pasiryžę, prieš 33 metus. Ak, kinta laikai ir kinta... anų lietuvių palikony.

Kalėdų žiburiai New Yorke

New Yorke miesto aikštės ir pastatai pasipuošę kalėdinėmis šviesomis. Visur, net pačiose mažiausiose dirbtuvėse, blizga eglėčių papuošalai, jau porą savaitių prieš šventes sudarydami kalėdinę nuotaiką.

Šventinių dovanų pirkimo įpratimas savo ratan įtraukė ir naujai čia įsikūrusius tremtinius, kurie užtakavo lietuviškas krautuves, pirkdami kalėdinių sveikintųjų atvirukus ir kitas smulkias dovanėles. Brooklynne Juozas Ginkaus krautuvėje ir "Gabijoje" praėjo didžiausias skaičius lietuvių, kurie čia, atvykę net iš tolimo miesto periferijų, rinko ir pirkosi savo pažįstamiems kalėdines dovanas.

Amerikos savaitraščio spaustuvėje kap. Simas Urbonas su savo štabu plūša prie kalėdinio Kario numerio pagerinimo. Jis išleina kalėdinėmis nuotraukomis savo viršeliuose.

Viengungiai ir tie, kurie šias metines šventes norės sutikti didesniame būryje, jau ruošiasi bendram Kūčių ir N. Metų su tikimui. Tautininkų Klube ruošiamos bendros Kūčios, o N. Metų sutikimą, didelį ir, kaip paprastai, nuotaikingą, ruošia Moterų Vienybė. Jis įvyksta gruodžio 31 d. Nichols Inn, 948-5e Jamaica Ave. (prie Cypress Hill BMT subway stoties). Pradedama 8 val. vak. Pakviesta daug svečių ir kviečiama dalyvauti visus, kurie tik nori pabuvoti tame tradiciniame šios organizacijos N. Metų baliuje.

Kitą N. Metų sutikimą ruošia akademinis sambūris "Šviesa". Jie N. Metus sutinka Knapp

Mansion salėje, 454 Bedford Ave.

Prieš pat šventę į New Yorko uostą atvyksta 200,000-asis DP. Ta proga uoste įvyksta iškilmės, kurios dalyvaus DP komisijos ir emigracijos pagalbi. Jį darbą dirbusių organizacijų atstovai. Lietuvių tą dieną į JAV jau bus atvykę 22,400. Tais, jau šitokioje didelėje šeimoje JAV lietuviai per šias šventes simboliškai susijungia prie tradicinio Kūčių kalėdačio.

Šventinę nuotaiką stiprina visos eilės kultūrinių parengimų, kurie įvyko prieš pat šventes ir dar vyks jų metu. F. Korsakaitės dainų koncertas, kuris gruodžio 16 d. įvyko Times Hall sutraukė žymių meno kritikų ir, gal būt, jai sudarys progą prasišikinti kelią į JAV muzikinės viršūnės. J. Ginkaus radijas ruošia specialią kalėdinę programą, kurią transliuos šį šeštadienį nuo 2 iki 3 val., o šviešiečiai savo N. Metų sutikimui pakviest dainuoti visą eilę vietinių menininkų.

S. Narkeliūnaitė

TAIP PASAULIS sutinka Kalėdas...

riausybės delegacija, kuri buvo atvykusi į Jungtinių Tautų posėdžius, išvyko, nesusitarusi dėl jokio klausimo. Visi, kurie dėjo vilčių, kad bus galima ko nors pasiekti per tuos pasitarimus, įsitikino, kad su kinais gal net sunkiau rasti bendrą kalbą, negu su Maskva.

Valst. Sekretorius Ache-sonas dalyvauja Atlanto Sutarties valstybių pasitarime Belgijos sostinėje Briuselyje, kur galutinai baigiami Europos apginklavimo planai.

Sustiprinti Europos kariuomenės pajėgoms numatoma siųsti Amerikos kariuomenės penkias ar gal net 10 divizijų. Dalis tos kariuomenės išvyksianti tuoj po Naujų Metų. Tuo pačiu metu ar kiek anksčiau į Europą išvyks ir generolas E i s e n h o w e r i s, kuris skiria, mas bendrojo Europos gynybos štabo viršininku.

Korėjoje keturi moderniausi Amerikos spausminiai lėktuvai F-36 Sabre susikovė su keturiais rusiškais tos pačios rūšies lėktuvais MIG-15. Vienas MIG buvo numuštas, kiti trys pabėgo už Mandžūrijos sienos.

Atlanto Sutarties valstybės sutarė įtraukti Vakarų Vokietiją į Europos gynybos planą, bet numatytas būdas nebeįtinka vokiečiams ir dabar jau jie priešinsasi...

Rusai įteikė protesto notą anglams ir prancūzams dėl jų nusistatymo įtraukti vokiečius į Europos gynybą. Esą, tai yra priešinga susitarimui nesitaikyti su Vokietija paskirai, tai yra, be Maskvos dalyvavimo taikos sutartyje. Paryžiuje ir Londone į tą protestą mažai bet atkreipta dėmesio, tačiau patys vokiečiai tuo susirūpino, nes bijo atsidurti tokioje padėtyje, kaip dabar Korėja.

Jau išleistas pirmas kainų kontrolės įsakymas. Jis tuo tarpu liečia tik automobilius. Automobilijų kainas įsakyta "užaldyti" tokiaame aukštyje, kaip buvo šių metų gruodžio 1 dieną.

Numtoma, kad tik neseniai Krašto Apsaugos sekretorium paskirtas generolas Marshall dėl nesveikatos netrukus turės atsistatydinti. Jau numatoma, kas bus ir jo vietininku — Symington, kuris dabar yra karinių rešursų valdybos pirmininkas.

DIRVA, Lithuanian Weekly, published by Ohio Lithuanian Publishing Company, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Phone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editor Vincas RASTENIS. Assistant Editor Bala GAIDZIUNAS. Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance in the United States — \$4.00, in Canada — \$4.50 (5.00 Canadian dollars), elsewhere — \$5.00. DIRVA išleina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande. Leidžia Ohio Lietuvių Leidybos B-vė. Prenumeratos kaina metams, mokant iš anksto: Jungtinės Amerikos Valstybėse — \$4.00, Kanadoje — \$4.50, (5.00 kanadiški doleriai), kitur — \$5.00. Galima mokėti ir dalimis, pradedant bet kurio mėn. laiku.

DIRVA

★★★
THE FIELD

Second Section * No 51

December 21, 1950.

Antroji dalis * Nr 51

1950 m. gruodžio 21 d.

Linksmų Kalėdų

savo Bendradarbiams, Rėmėjams ir Klausytojams linki

**Clevelando
Lietuvių Radijo Valanda**

Clevelando, Ohio, Lietuvių Bankas

linki visiems

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

The Superior Savings & Loan Ass'n.
6712 Superior Ave. HE 1-2498

Kalėdų ir N. Metų

proga visus Bičiulius ir pažįstamus
nuoširdžiai sveikina

Dr. S. T. Tamošaitis ir šeima

Linksmų Kalėdų ir laimingų N. Metų

Bičiuliams ir pažįstamiems iš Floridos linki

Jonas Verbela

Linksmų Švenčių

Kalėdų ir Naujų Metų proga visiems linki

A. ANDREWS HARDWARE

DIDŽIAUSIA ir MODERNIAUSIA šios rūšies KRAUTUVĖ
MELROSE PARK, ILLINOIS

135 Broadway, Melrose Park, Ill. • Phone Melrose Park 745

APSIPIRKIT KALĖDOMS JAU DABAR!

Mes kviečiame lietuvius naujakurius apsilankyti mūsų
rūkalų krautuvėje. Mes turime visokių rūšių tabako,
cigarų, cigarečių, žiebtuvėlių, portaigarų, ir visko, ko tik
reikia rūkantiems. Mūsų kainos yra žemiausios.

SUPERIOR SMOKE SHOP

7031 Superior Ave.

Atidara kasdien iki 9:00 val. vak.

HOLIDAY GREETINGS
To Our Many Friends and Patrons

PARSONS and PARSONS

418 Huron Rd.

CH 1-7723

JAUNOJI KARTA

Laidinama kiekvieno mėnesio trečią savaitę. • Redaguoja ALDONA AUGUSTINAVICIENE • 4579 West 157th Street, Cleveland 11, Ohio, Tel. CL. 9821.

DIRVOS skyrius jaunimui

No. 12

Selma Lagerloef

Kalėdinės nuotaikos

Kiekvienos Kalėdos yra taikos ir ramybės bei oraus džiaugsmo simbolis. Per daugelį šimtmečių žmonija laukė Kristaus užgimimo, kaip tikrosios ramybės žemėje įgyvendinimo. Tačiau ir po Kristaus užgimimo žmonija ilgisi ir laukia didžiosios taikos bei ramybės ir kenčia dėl neįvykdytų Kristaus atneštų įsakymų.

Galbūt dar niekad visas pasaulis nebuvo taip, kaip dabar nutolęs nuo Kalėdų švenčių ramybės šūkio "Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė geros valios žmonėms."

Ir mums, lietuviams, Kalėdų šventės teatneš tik atnaujintą skausmą, žinant, kad ir visa Lietuva dar niekad taip baisiai nesilgėjo Kalėdų švenčių žadamos ramybės.

Argi kilnioji ir tiesioji žmogiskosios prigimties dalis turėtų atsakyti laukti ir tikėtis, kad kada nors viešpataus didesnė taika ir ramybė žemėje? O iš tikrųjų taikos ir ramybės viešpatavimas žemėje priklausė tikrai nuo paties žmogaus. Tik žmonės sudaro šeimą, bendruomenę, visuomeninį gyvenimą, politines partijas, tautas ir valstybes. Tik žmonės išgalvoja neįmanomus politinius režimus.

Žmonės kariauja ir grobia, kan-

kina ir daro nusikaltimus, nu-stoja žmogiškojo objektyvumo, smerkia kitus ir savęs nebema-to, — tie patys žmonės, kurie ilgisi taikos ir ramybės. Tad tik nuo paskirų žmonių, kurie sudaro didžiąsias žmoniškos bendruomenes, priklauso tautų ir valstybių taikus, ramus bei kultūringas gyvenimas.

Didžioji Kalėdų prasmė yra išauklėti savyje tikrąjį žmogiskumą. Argi jis glūdi tikrai gražuose žodžiuose, nieko bendra neturinčiuose su konkrečiais darbais, ir taip dažnai išnyks-tančiame gyvenimo smulkmeniškume ir menkystėje?

Tad šitos Kalėdų šventės taip toli nuo tėvynės ir tikrosios Dievo atneštos ramybės tegul mums padeda realiau il-gėtis dvasinės ramybės ir tai-kos. Jei esame persilpnę ir per-mažai galingi tvarkyti tautų bei valstybių taikingą gyvenimą, tai esame užtenkamai pajėgūs tvar-kyti savo vidaus dvasinį gy-venimą.

Nuo savęs ir savo mažosios aplinkos mes galime pradėti tobulinti pasaulį. Tada ir šios Ka-lėdų šventės atneš mums daug ramios nuotaikos ir tikrojo ka-lėdinio džiaugsmo ir jos bus mums labai prasmingos.

Kazys Inciūra

TĖVIŠKĖ

Niekur neišeisi, niekur iš laukų tų,
Kur dangus toks melsvas, kaip melsvi linai.
Nors svetur ir auksu grįsti miestai būtų,
Be tėvynės dūmų trokšti tu tenai.

Iš nakties bažnyčion moterų būriais eis,
Prie miestelio kojų apsiut susės.
Pasigersi žodžiais, samojais lengvaisiais,
Nes gimtoji žemė lūpom jų šnekės.

Kai mergaitė leisis ežeran su nėšiais,
Kai ji juoksis saulei, dainą kai niūniuos, —
Tavo širdį meilė ims dalyti, plėšys,
Tartum balti paukščiai mėlynuos kalnuos.

Vakarui atėjus, brolis eis pro varčią,
Armonikos raudos skris laukais lygiais.
Iš dangaus kris žvaigždės, paliks melsvą erčią
Ir sukris į lauką, liūlantį rugiais.

Kils iš baltų rūkas, rūkas slinks papieviais,
Kryžiaus kopytėlė slėnyje pabus,
Žengs nuo kryžiaus Kristus, žengs medinis Dievas,
Aplankys sodybas, saugos mūs laukus.

Kerpėjęs nuo liūčių, skeldėjęs nuo vėjų,
Ant pečių neš kryžių, po našta linguos.
Tais pačiais keliais eis, knygnešiai kur ejo
Ir paguldė kaulus Sibiro snieguos.

Aplankys griuvėsius, kur dvarai kadaise,
Baudžiavą įvedę, lėbavavo vis,
Kur po rykštėm klupo prievaizdų nepaisę,
Girdė juodą žemę kraujo srovėmis.

Aplankys už kaimo kartuvių kalnelį,
Kur linguoja mėnuo debesų laive.
Guli ten sukilę prieš valdovų valią,
Jų veiduos žemėtuos žydi Lietuva.

Eis dar į sodybą, motina' prie lingės
Vienatūrį rėkšni lopšyje linguos:
— Lylia, varguolėli, Auk, Būk petingas,
Josi ir atneši saulę mūs namuos.

Plauks papieviais rūkas. Mėnuo guls už girių.
Kaime trečią kartą užgiedos gaidys.
Grįs klajūnės vėlės, karstuos grįš numirę —
Vėl Rūpintojėlis savo kryžium grįš.

Veltui tavo mintys į svetur keliauja.
Saulė, nori šviečiausia, bus svetur tamsi.
Čia brangiau už auksą juodos žemės sauja,
Nes kiekvienoj dulkėj čia tu pats esi.

Dieviškoji Taika

Buvo Kalėdų vakaras, pilku prieš sniegą dangumi, šaltu šiaurės vėju. Sename ūkininkų vienkiemy visi skubėjo pabaigti prieškalėdinius darbus, kad dar spėtų pirtyje išsivonoti. O pirtis buvo taip stipriai priku-
renta, kad net liepsnos per ka-miną veržėsi ir kibirkštys su suodžiais krito ant balto stogo.

Kai tiksliai pro kamina pasirodė pirties liepsna, visi pajuto, kad Kalėdos čia pat. Tarnaitė, besluodama priemenę, pradėjo niūniuoti, bernai, beskaldydami malkas Kalėdoms, švaistėsi kir-viais šypsodamiesi, lyg darbas būtų tebuves žaidimas.

Iš klėties išėjo sena moteris, nešdama krepšį ant rankos su duonos kepalais. Lėtai perėjusi kiemą, ji įėjo randačiai dayžtan naman. Troboje uždengė stalą ir padėjo duonos kepalus. Ji bu-vo sena, rusvais plaukais ir la-bai negraži. Bet dabar, Kalėdų vakarą, tokia ramybė ir toks džiaugsmas joje viešpatavo, kad nebeįmanoma buvo jos negra-žumo pastebėti.

Ir vis tiksliai net Kalėdų vaka-rą tame turtینگame ūkininkų vienkiemyje buvo ir nepatenkin-tų. Tai buvo jauna mergaitė, kuri rišo vantas šio vakaro pir-čiai. Ji sėdėjo prie židinio apsi-krovusi žabais, kuriuos laužė ir dėliojo ryšulėliais. Bet, nelai-mė, nergaitė neturėjo gerų vy-tinių vantomų surišti.

Troboje buvo žemas, platus langas, per kurį veržėsi pirties kamino liepsnų atšvaitai ir žaizdamos ant grindų, auksino beržines vantas. Bet juo links-miau degė ugnis, tuo nelaimin-gesnė jautėsi mergaitė. Ji ži-nojo, kad vantos išbirės vos pra-dėjus vanotis, o ji bus gėdingai išjuokta ir niekas šito neužmirš, gal net iki kitų Kalėdų.

Tuo tarpu trobon įėjo vyriausias namų šeimininkas Ingmar Ingmarsonas, kurio mergaitė la-biausiai bijojo. Apžiūrėjęs, ar gerai prikūrenta pirtis, atėjo patikrinti vantų.

Ingmar Ingmarsonas buvo se-nas ir mėgo visus senuosius pa-pročius. O kadangi naujųjų lai-kų žmonės nebemėgo vanotis pirtyse, į šitą paprotį savo na-muose jis kreipė ypatingą dė-mesį. Jis buvo apsilvilkęs senais avies kailiniais, odinėmis kelnė-mis ir čėbatais. Buvo purvinas, nesisukęs, kad galėtai jį pa-laikyti elgeta. Veido bruožais Ingmar Ingmarson buvo pana-šus į senąją moterį. Abudu jie kilo iš tos pačios giminės ir nuo mažų dienų įprato ypatingai gerbti visus tos giminės žmones, turinčius būdinguosius Ingmar-sonų bruožus. Priklausyti šitai giminai buvo nepaprasta garbė. Ingmarsonai buvo patys garbin-giausi toje apylinkėje. O pats Ingmar Ingmarsonas buvo pa-siekęs aukščiausią garbingumo laipsnį, nes buvo pats turtin-giausias, gudriausias ir galin-giausias ūkininkas visame di-deliame valsčiuje.

Šeimininkas priėjo prie vantas rišančios mergaitės, paėmė vie-ną jau surištą ir smarkiai ją pakratė. Vanta pabiro.

— Ei, mergaitė, — tarė se-nasis ūkininkas ir nusijuokė. Argi tu manai, kad tokiomis vantomis galima vanotis Ing-marsonų pirtyje?

Kadangi namų šeimininkas nesupyrko, įsidrąsinusi mergaitė paaiškino, kad ji mieliai būtų vantas stipriau surišusi, jei bū-tų turėjusi gerų vytnių.

— Tai tau reikia surasti vy-tinių — maloniai tarė šeiminin-kas, nes ir jis buvo kupinas giedrios kalėdinės nuotaikos. Jis išėjo į kiemą, apsižvalgė,

jiškodamas, ką galėtų pasiūsti geresnių vytnių surasti. Bernai dar skaldė malkas, sūnūs nešė šiaudus į tvartą, žentai tvarkė kiemą, kad viskas tvarkingai ir šventiškai atrodytų.

Niekas neturėjo laiko iš na-
(Perkelta į 2-rą pusl.).

DIRVOJ GALIMA GAUTI

gražių lietuviškų
kalėdinių
SVEIKINIMŲ

Dideli, geras popieris,
dailūs spalvoti piešiniai,
gražūs lietuviški įrašai.

Visi su atitinkamais vokais

VIENAS — 15 centų
DESIMTS — tik \$ 1.00

CLEVELANDAS RENGIASĮ DETROITĄ

Specialus pranešimas detroitiečiams

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos kviečiama Clevelando vaidintojų grupė vadovaujama akt. P. MAŽELIO, rengiasi vykti į Detroitą ir tenai vaidinti 3 v. komediją

MOTERIMS NEIŠSIMELUOSI

kuri Clevelande sėkmingai buvo vaidinta jau du kartus. Tas vaidinimas įvyks

1951 metų sausio 28 d. 4:00 val. p. p.

ARMENŲ BENDRUOMENĖS SVETAINĖJ

1345 Oakman Blvd., ten pat, kur šį rudenį buvo A. L. B. Radijo Klubo koncertas. Bilietų kainos numatomos po \$1.00 suaugusiems ir po 50c vaikams iki 12 m. amžiaus.

Ta pačia proga pranešama, kad Detroito Tremtinių Draugijos atstovai lankėsi Clevelande ir susitarė su CIURLONIO ANSAMBLIU dėl koncerto Detroito ateinančių pavasarį — kovo 4, ar kitu metu, kuris bus galutinai nustatytas truputį vėliau.

TREMTIS

Vienintelis lietuviškas laikraštis Vokietijoje. Eina nuo 1950 metų liepos mėnesio pradžios, kas savaitę. Leidžia ir redaguoja žurnalistas SIMAS MIGLINAS. Prenumeratos kaina Amerikoje ir Kanadoje — 50 centų vienam mėnesiui

TREMTIES atstovai:

Visai Amerikai, išskyrus Chicagos miestą —
St. Nasvytis, 4579 W. 157 St., Cleveland 11, Ohio
Chicagos miestui ir Kanadai —
W. Stuoigis, 1114 Florence Ave., Evanston, Ill.

REMDAMI TREMTĮ, REMIAME VOKIETIJOJE
LIKUSIUS LIETUVIUS — BE UZJURIO LIE-TUVIŲ PARAMOS JIE LIKS BE LAIKRAŠČIO!

A. Šapokos

LIETUVOS ISTORIJA

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA

galite gauti naujai įsisteigusio lietuvių spaudos platinimo istaigoj —

LIETUVIŲ SPAUDOS FONDE

Lietuvos istorijos kaina \$6.00. Lietuvių kalbos vadovo \$4.50
Tenpat galima gauti ir kitokių Lietuvos nepriklausomybės laikais bei tremtyje išleistų knygų, kalėdinių sveikinimų atvirukų, žurnalų ir kt. Rašykite šiuo adresu:

Lietuvių Spaudos Fondas
6755 S. Western Ave.,
Chicago 36, Ill.

ANGLŲ KALBOS

neįmanoma išmokyti be vadovėlių ir žodynų.

Didžiausias šios rūšies literatūros pasirinkimas yra Lietuvių Spaudos Centre "Gabiloje"

V. PETERAITIS, Mažasis lietuviškai anglų kalbos žodynas, su tar-timi, 418 psl., daugiau kaip 12,000 žodžių. Kaina \$2.00
V. PETERAITIS, Didysis lietuviškai anglų kalbos žodynas, daugiau kaip 30,000 žodžių, 580 psl., didelio formato. Kaina \$5.00
A. HERLITAS, Angliškai lietuviškas žodynas, 400 psl. Kaina \$3.00
A. LALIS, Lietuviškai anglų kalbos ir anglų lietuviškas žodynas, 2 tomai kartu Kaina \$14.00
J. KUKANAUZA, Anglų kalbos gramatika lietuviams, 192 psl., Kaina \$2.00
V. MINKUNAS, Anglų kalbos skaitiniai, 184 psl. Kaina \$1.20
Anglų kalbos mokytojas, 174 psl. Kaina \$2.00

Su užsakymu, pridodant po 15 centų smulkiais pašto ženklais persiuntimui, siųsti kartu ir pinigų, čekius ar Money Order, adresuotus:

G A B I J A

340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

EUCLID 105th MEN'S SHOPPE

Manhattan Shirts, Pajamas, Sportswear, Interwoven, Socks,
Cooper's Underwear

AGENCY FOR ADAM HATS

10528 Euclid Ave. — Next to Keith's

HOLIDAY GREETINGS
To Our Friends and Patrons

HILL & HART HAT STORE

STETSON HATS

Leader Bldg. — Superior and East 6th St.

HOLIDAY GREETINGS
To Our Friends and Patrons

GARDNER CARTAGE Co., Inc.

Responsible and Dependable Since 1913

2662 East 69th St. UT 1-3800

BEST WISHES
To Our Many Friends and Patrons

LINWOOD DRY GOODS STORE

We Carry a Complete Line of the Finest Dry Goods
At the Lowest Price

1713 East 55th St. EN 1-6915

HOLIDAY GREETINGS
To Our Friends and Patrons

KINGSBURY COAL & ASPHALT COMPANY

5003 Holyoke Ave. UT 1-8000

GREETINGS and BEST WISHES
To You All

WAGNER ELECTRIC CORP.

2126 East 21st St. MA 1-8958

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

The E. B. BROWN OPTICAL Co.

803 UNION COMMERCE BUILDING

Euclid and East 9th St. MA 1-2428

HOLIDAY GREETINGS
To All

OHIO ENVELOPE MFG. CO.

6415 Detroit Ave. ME 1-7274

Dieviškoji Taika

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

mu dabar pasiūlyti. Tada Ingmar Ingmarson nutarė eiti pats miškan. Perėjus skersai kiemą, lyg būtų norėjęs užsukti tvartan, jis apsižvalgė, ar niekas jo nemato ir pralindęs pro šoninę tvartą sieną, pasuko takeliu miškan. Jis niekam nenorėjo sakyti apie savo pasiryžimą, nes sūnūs ar žentai būtų galėję jį sulaikyti, o senieji juk visada mėgsta daryti taip, kaip jiems patinka.

Perėjus laukus ir nedidelį eglėlyną, senasis Ingmar pasiekė beržynėlį. Čia jis pasuko iš kelio ir įbrido į pusnis, norėdamas rasti jaunesnių berželių. Tuo tarpu pakilo stipresnis vėjas ir artinosi miško link, keldamas ir nešdamas sniego sukurius. Senasis Ingmaras pasilenkė, norėdamas nuplauti beržo šakelę, ir čia jį užklupo sniego sukurius. Kai jis išsitiesė, sniego gniūžtelės buvo užlipdžiusios visą jo veidą. O vėjas buvo toks stiprus, kad seniui reikėjo net du kartus apsiskuti.

Visa bėda, kad Ingmarsonas jau paseno. Ak gi jaunystėje pūga gal būtų jį tik kiek priverginusi, o dabar jam taip apsisuko galva, lyg po smarkios kalėdinės polkos. Ir kada jis norėjo grįžti namo, pasuko visiška priešiniga kryptimi. Užuo grįžęs laukais atgal, jis įėjo į didžiulį eglė mišką.

Netrukus sutemo, vėjas žaidė sniego sukurius, apipurtydamas medžius. Senasis Ingmaras pastebėjo, kad jis eina spygliuotu mišku, bet nepastebėjo, kad eina klaidinga kryptimi, nes šalia beržyno, kryptancio namų pusėn, augo irgi eglė. Dabar jis ėjo gilyn miškan ir jau tū, kad viskas nutilo, pūgos nebebuvo, o aplinkui ramiai stovėjo aukšti, storais kamienais medžiai.

Tik dabar Ingmaras Ingmarsonas pastebėjo, kad jis paklydo. Jis labai susijaudino ir, stovėdamas vidury miško, nebežinojo kurion pusėn eiti. Iš pradžių jis ėjo viena kryptimi, pasikui kita, pagaliau jis sugalvojo grįžti savo paties pėdomis, bet visai sutemo ir jis savo pėdų neberado. O medžiai ėjo vis didyn, vistik kuria linkme jis suko, ir tai buvo geriausias įrodymas, kad jis ėjo miško gilumon.

Ir koks baisumas! Lyg užburtas jis čia turėjo klaidžioti miške, o tuo tarpu namie šilta pirtis kvietė maudytis...

Ingmaras Ingmarsonas pasitaisė kepurę, kojines, tuo tarpu visai sutemo ir jam atrodė, kad reikės nakvoti miške. Jis atsi-rėmė į storą medžio kamieną ir susimąstė. Juk šitas miškas jam buvo toks savas, kurio beveik kiekvieną medį pažinojo. Dar mažas būdamas jis nuolat po mišką klaidžiodavo, pamiškėję ganė avis, paukščiams statė spastus. Jaunystėje kirtu medžius. Jis prisimena mišką išretintą ir matė jį atželiantį.

Staiga jam pasirodė, kad pažįsta vietą. Jam pasirodė, kad, eidamas ta kryptimi, jis tikrai atrastų kelią. Bet kaip jis be-ėjo, vis lindo giliau miškan.

Staiga Ingmaras pajuto kietesnę žemę po kojomis ir džiaugėsi atradęs kelią. Bet ir šis teatvedė jį atviresnėn miško pievelėn, kur sniego pūgai siaus-ti buvo daugiau vietos. Ir ten tebuvo vieni pusnyai. Senis nu-stojo drąsos ir vilties. Pasijuto esąs vargšas sutvėrimas, turįs miško nykumoj numirti. Jis jau-tėsi baisiai nuvargęs, sunkiai sudribo ant akmens ir pajuto, kaip saldu būtų užmigti. Bet Ingmarsonas žinojo, kad jis su-šals, jeigu tik užmigs. Dėl to jis ir vėl kėlėsi ir vėl ėjo toliau ir toliau.

Bet eidamas jis nebeatgavo kvapo ir vėl galvojo apie nepa-prastai saldų poilsį ir jam jau

buvo vistiek, jei net ir numirti tektų. Ingmaras Ingmarsonas vėl atsisėdo, pradėjo snausti ir mirties baimė visai išnyko. Jis netgi pradėjo svajoti, kaip, jam mirus, klebonas visai parapijai pasakos jo gyvenimą. Jis atsi-minė senojo Propsto kalbą jo tėvo laidotuvių metu. Tikriausia ir apie jį bus daug gražaus pa-sakyta. Juk paminės, kad jis slėnyje seniausią ir turtingiausią vienkienį turėjo, juk kalbės ir apie tą ypatingą garbę pri-klausyti Ingmarsonų giminei, kalbės pagaliau ir apie atsakin-gumo jausmą, kurį visada turė-jo šita garbinga giminė. Atsa-kingumas... savaime aišku, to-kia giminei priklausant juk vi-sada reikėjo sugebėti aukštu-moje išsilaikyti.

Staiga jam pasirodė, kad ne-garbinga būtų Ingmarsonui miš-

ke sušalti. Jis ir vėl kėlėsi ir vaikščiojo, bet sniegas buvo sunkiai apdrībęs jo kailinius ir nuvargęs jis ir vėl atsisėdo ir vėl mieguistai svajojo. Mintys apie mirtį jam dabar pasirodė dar labiau viliojančios. Jis gal-vojo apie būdynes ir visą pa-garbą, kuri jam bus suteikta. Jis matė didžiulį apdengtą stalą svečių kambary, regėjo visus žy-muosius svečius: Propstą su žmona, teisėją, majorienę, apsi-vilkusią juodo šilko suknele, auksine grandinėle ant kaklo. Jis matė visus kambarius, bal-tai ištaisytus; eglų šakomis vi-sus kelius ir takus iki pat baž-nyčios išbarstytus, matė di-džiausią pasiruošimą būdinių puotai.

O tuo tarpu jo lavonas gulėjo ant narų, giesmės šalia jo, ir (Perkelta į 3-čią pusl.)

PRAŠOM TALKON

KETURI MĖNESIAI — šių metų spalio, lapkričio, gruodžio ir ateinančių metų sausio, skelbiami

DIRVOS PLATINIMO TALKOS LAIKU.

Talkoje dalyvauti kviečiami visi skaitytojai ir kiti tautiečiai, kurie linki, kad Dirva būtų plačiau skaitoma ir stiprėtų savo turinui.

Vietoj vaišių, kurios pagal lietuvių papročius paprastai talkininkams rengiamos, bet kurių šiuo atveju jokių būdu nebūtų galima surengti, Dirva nu-mato eilę dovanų tiems, kurie per šituos keturis mėnesius pradės prenumeruoti Dirvą, ir platintojas, kurie per tą laiką pripirš Dirvą naujų skaitytojų.

Penkiolika dovanų:

Amerikoje gaunamų lietuviškų knygų, pasi-rinktų paties dovanų gavėjo, kiekvienam už \$10 vertės (arba \$10 grynais pinigais).

Šios dovanos skiriamos skaitytojams ir platintojams ir atiteks laimėjimo būdu.

Jos bus skiriamos, jei per talkos laiką bus išleista ne mažiau, kaip 250 skaitytojų ir 250 platintojų taškų, tai yra, jei per tą laiką bus gauta ne mažiau kaip 250 naujų metinių prenumeratorių, arba atitinkamas skaičius dalinių prenumeratorių.

Dvi dovanos:

kiekviena po \$50 pinigais.

Šios dovanos skiriamos skaitytojams ir platintojams ir atiteks laimėjimo būdu.

Jos bus skiriamos, jei per talkos laiką bus išleista ne mažiau kaip po 400 abiejų taškų.

Dvi dovanos:

kiekviena po \$100 pinigais.

Šios dovanos skiriamos skaitytojams ir platintojams ir atiteks laimėjimo būdu.

Jos bus skiriamos, jei per talkos laiką bus išleista ne mažiau kaip po 750 abiejų taškų.

Didžioji dovana -- \$150

Ši dovana bus paskirta daugiausiai taškų surinkusiam platin-tojui, tačiau tik tokiam, kuris bus surinkęs ne mažiau kaip 30 taškų, ir jei per talkos laiką bus išleista bent 1000 platintojų taškų.

Jei du ar daugiau platintojų turėtų po lygiai taškų, tai ši dovana teks vienam iš jų laimėjimo keliu.

Kiekvienas naujas prenumeratorius, kuris už-sisakys Dirvą jos platinimo talkos metu, tai yra, nuo 1950 metų spalio mėn. 1 d. iki 1951 m. sausio m. 31 d., gaus po DU TAŠKUS dovanoms laimėti: vieną skaity-tojo, kitą platintojo. Kiekvienas taškas bus paliudytas tam tikru ženklų su numeriu.

Kas Dirvą užsisakys per platintoją, tas gaus viš. skaitytojo tašką, o platintojo tašką gaus platin-tojas. Bet platintoju gali būti kiekvienas senas ir naujas skaitytojas, jeigu tik jis prikalbės ką kitą užsiprenumeruoti Dirvą ir atsiųs Dirvai jo prenu-meratos mokėstį. NORS IR VIENĄ NAUJĄ PRE-NUMERATORIŲ GAVĘS PLATINTOJAS GALI LAIMĖTI \$10, \$50, arba ir \$100 VERTĖS DOVANĄ!

Kas talkos metu užsisakys Dirvą ne visiems metams, o tik daliai, tas gaus ir taškų tik atitinkamą dalį: jei mokės tik \$1 (už 13 savaitių), tai gaus tik po ketvirtadalį skaitytojo ir platintojo taško. Jei mokės \$2, gaus po pusę abiejų taškų, o mokėdamas \$3, gaus po tris ketvirtadalius taškų. Jei tam taško numeriui teks dovana, tai ji bus padalinta tarp tų, kurie, turės to taško atskiras dalis.

Dovanos bus skirstomos 1951 m. vasario mėn. Smulkiau apie tai bus paskelbta atskirai.

KALĖDINIŲS PIRKINIAIS
apsirūpinkit dabar, pirkdami pas
kaimynus ir sutaupydami!
VISKAS VAIKUI

Nepaprasta krautuvė, kurioje jūs galite pirkti viską ir pigiai, pradedant būtiniais tualetu dalykais ir švelniau-siais drabužėliais, baigiant žaviais žaisleliais ir smulkiais reikmenėliais.

KRIKSTYNŲ REIKMENYS IR VAIKŲ APRANGA

ROSELAND SHOPPE

6933 Superior Ave. — Cleveland, Ohio. — EX 1-5224
MRS. ROSE KUNSTIS — MRS. ROSE BALTRUS

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

LAKE SHORE POULTRY & EGG CO.

6717 St. Clair Ave. EN 1-5134

Pakvietimas užsirašyti Lietuvių Naujienas.

Sieninis Kalendorius 1951 m. Free

Skaityk ir garsinkis Lietuvių Naujienose, paveiksluotas 32-jų puslapių mėnesinis žurnalas. Įsteigtas 1938 m. C Prenumeratos kaina 1 metui \$2.00; 3 metams \$5.00. Adresuok:

LITUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th St., Philadelphia 6, Pa.

IKI NAUJŲ METŲ DIDŽIOJI SLIUPTARNIŲ

knyga tik už 3 dolerius!

Geriausia Žiemos švenčių (Kalėdų) dovana jums patiems, jūsų giminėms ir draugams.

Skaitydami SLIUPTARNIŲ knygą, matysite Amerikos lietuvių nuveiktus darbus dėl lietu-vybės, kultūros ir geresnio, šviesesnio gyvenimo; taipgi labai karštas kovas "Sliuptynių" su "kryžiakais"

Tai iš tikrųjų yra pirmutinė lietuvių literatūroje knyga, kurioje atsimuša Amerikos lietuvių gyvenimas, tarsi veidrodyje arba teatrų filmoje. 652 dideli puslapiai; kieti drobės viršeliai; Dr. Sliupo, "dėdės" šerno ir kun. Dembskio atvaizdai; • kaina dabar tik \$3.00! Bet po Naujų Metų ir vėl bus \$5.00

Reikalaukit (tuoj, kad nepritrūktų) šiuo adresu:

Dr. Al. Margeris
3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Taupyti galima ir laisvais! Prašykite informaciją paštu!

STANDARD FEDERAL SAVINGS
& LOAN ASS'N.

PIGIOS PASKOLOS NAMAMS

TAUPYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome pareikalavimus
Turtas per 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas per 2¼ milijono U. S. Government Securities ir grynais pinigais per 12 milijonų STIPRIAUSIA TAUPYMO ISTAIGA CHICAGOJE
Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT & MGR.
4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois
TELEFONAS: Virginia 7 - 1141

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dienų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

OUR SINCERE GREETINGS
And Best Wishes

ALLERTON LOUNGE BAR

A Distinctive Cocktail Lounge

HOTEL ALLERTON

East 13th St. and Chester

TO 1-2345

SIDNEY M. CHISHOLM, MANAGER

SVEIKINAME!

Mes tarnaujam jums, kaip kaimyninė krautuvė, teikdami geriausią Pocahontas anglį. Mes laikome ir cementą, cementavimo medžiagas, Lima plastiką ir kitas tos rūšies medžiagas. Mes kviečiam vis naudotis mūsų patarnavimu

Mūsų geriausi linkėjimai

Kalėdų ir Naujųjų Metų proga!

HARRIS - MURRAY, Inc.

560 East 99th Street

GL 1-1280

HOLIDAY GREETINGS

HILLCREST MEMORIAL Park Cemetery Association

A 2-GRAVE LOT WILL COST YOU AS LITTLE AS \$90

Arrange to buy your Family Burial Lot in Advance of Need

Aurora and Richmond Roads

Phone BE 2-0035

HOLIDAY GREETINGS
To Our Friends and Patrons

B. L. MARBLE Chair Company

Bedford, Ohio

Phone BE 2-0100

Dieviškoji Taika

(Atkelta iš 2-ro pusl.)

turtingas vienkiemis — pilnas svečių. Visas kaimas sujūdime, keliai ir vieškeliai pilni žmonių, visos vynos ir alus išgertas. Jis net girdėjo pokalbius tą naktį: — Bet kaip jis galėjo tokiu būdu sušalti? — klausė teisėjas.

— Ko gi jam ten reikėjo miške tokią dieną? — Ir tada kapitonas atsakė — "tikriausia bus kaltas alus ir vynos."

Šita mintis Ingmarsoną iš naujo prikėlė. Juk Ingmarsonai buvo blaivininkai. Juk neįmanoma būtų buvę apie jį kalbėti, kaip apie žmogų, kuris paskutinę minutę buvo neblaivus.

Jis kėlėsi ir vėl ėjo ir ėjo ir taip nuvarg, kad vos ant kojų besilaikė. Dabar jis buvo atsidūręs pačioje miško gilumoje, kur prasidėjo uolynai, nematyti miško pakraščiuje. Palypėjęs jis užkliuvo už vienos uolos ir pakibo ore. Dabar bus atėjusi jo sunkiausia valanda ir Ingmarsonas garsiai dejavo.

Staiga jis lengvai nukrito ant eglės šakų krūvos ir visai neuzsigavo. Bet atsikelti nebegalėjo. Jis nieko daugiau pasaulio nenorėjo, tik poilsio ir miego. Jis pastūmėjo šakas ir išliaužė savotišką urvan. Pasistūmėjęs jis pajuto, kad kažkas šilta ir minkšta guli urve.

— Čia tikriausia guli lokys — mastė Ingmarsonas. Jis pajuto, kaip žvėris pajudėjo, bet jam buvo taip nebevarbu, ar lokys jį puls, ar ne... Bet žvėris tokią naktį, kada žmogus atėjo pas jį prieglaudą įsiskoti, neturėjo jokių piktų minčių. Jis netgi pasitraukė, norėdamas svečiai daugiau vietos duoti ir užmigo.

Tuo tarpu senam Ingmarsonų vienkiemis nedaug buvo kalėdinio džiaugsmo. Visą šventąjį vakarą jie įsiskotė vyriausio šeimininko. Jie išsiskotė visą didžiulį gyvenamą namą nuo pat viršaus iki rūsio, peržiūrėjo kitus ūkio trobesius, išvaikščiojo visus kaimyninius ūkius. Pagaliau sūnūs ir žentai išėjo ir laukus ir dirvonus tėvo įsiskotė. Ties patys žibintai, kurie turėjo šviesti einantiems naktį bažnyčion, buvo dabar uždegti ir keliais bei laukais per sniego pūgą nešami.

Bet vėjas buvo užpuštęs visus pėdsakus, o jo staigimas ir šėlimas buvo kur kas smarkesnis, negu įsiskotėjų šauksmai.

Iki pat vidurnakčio įsiskotėjai buvo lauke, kol pagaliau pamatė, kad reikia laukti aušros, norint tėvą surasti. Ir lig tiktai išaušo, visos vienkiemis sukilo ir visi buvo pasiryžę įsiskoti toliau miške.

Tuo tarpu senoji Ingmarsono žmona liepė visiems susirinkti, susėsti ant suolų ir klausyti šventojo Rašto, kurį ji pati skaitė sėdėdama prie Kalėdinio stalo. Ten buvo istorija apie žmogų, kuris, eidamas iš Jeruzalės į Jerichą, pakliuvo žmogžudžiams. Ji skaitė dainuodama ir lėtai apie tą vargšą žmogų, kurio pasigailėjo gailingasis Samarietis.

Sūnūs ir žentai, dukterys ir anūkės sėdėjo aplinkui. Jie visi buvo panašūs: dideli ir sunkūs, negražiais protingais veidais, nes visi priklausė tam pačiam senam kaimui. Visi jie buvo rusvais plaukais, strazdanotais veidais, šviesiai mėlynomis akimis, padailintomis baltais antakiais. Visi jie turėjo tuos pačius burnos bruožus, mieguistas akis ir nevikrius judėjimus. Tačiau kiekvienam jų buvo galima įžiūrėti ir kažką kilnesnio, puikesnio, ir išskirti juos iš visos apylinkės.

Jie visi dabar sėdėjo ir, skaitant šventąjį Raštą, tyliai dūsavę. Jie vieni kitų klausinėjo, gal gi ir jų tėvą koks gailingasis

gas Samarietis bus atradęs ir juo pasirūpinęs. Visi Ingmarsonai buvo jautrūs vieni kitiems ir vieni kitų nelaimėms.

O tuo tarpu senoji moteris vis skaitė ir skaitė, kol perskaitė klausimą: "Kas iš jų, manote, yra buvęs tikrasis artimas?" Ir dar neperskaitęs atsakymo, senasis Ingmarsonas įžengė trobon.

— Motin, tėvas čia, — sušuko viena dukterų ir niekas nebeperkaitė, kad artimas buvo tas, kurs jo pasigailėjo.

Dienos metu senoji namų šeimininkė ir vėl skaitė šventąjį Raštą. Ji sėdėjo viena. Moteris buvo išėjusi bažnyčion, o vyrai medžiojo miške. Ingmaras Ingmarsonas, vos papusryčiaęs, pasiėmė sūnus ir išėjo nakties lokio medžioti. Nes tokia jau yra vyrų pareiga sumedžioti lokį, nors ir kažin kur būtų jį sutikęs. Lokio gailėtis negalima, juk vistiek, kai jis bus alkanas, nepasigailės jokio gyvio nei žmogaus.

Bet lig tik jie išėjo medžioti, senajai Ingmarsono žmonai pasidarė labai neramu. Ji įsigilino šventan Raštan ir skaitė apie tai, kas taip tiko pirmajai Kalėdų dienai. "Taika ant žemės ir ramybė geros valios žmonėms." Ji sėdėjo nejudri ir nieko negalėjo daugiau skaityti, kaip tik tai tuos žodžius, nuolat tos pradžiamai kartodama:

"Taika ant žemės ir ramybė geros valios žmonėms."

Staiga vyriausias sūnus įėjo kambarin kaip tik tuo laiku, kai motina kartojė šventojo Rašto ždžius.

— Motina, — tarė jis tyliai. Ji išgirdo sūnų, bet neatsitraukė akių nuo knygos:

— Ar tu buvai miške su jais?

— Taip, — dar tyliau pratarė sūnus, — aš ten buvau.

— Ateik prie stalo, kad aš tavę geriau matyčiau.

O kai jis artiau atėjo, motina pastebėjo, kad sūnus drebo. Jis atsirėmė į stalą, negalėdamas susivaldyti.

— Ar jūs lokį užmušė? — ji vėl paklausė.

Dabar jis nieko negalėjo atsakyti, tik galvą pakratė. Senoji atsikėlė, priėjo prie sūnaus, meiliai padėjo ranką ant jo galvos, paglostė veidą ir pritraukė jį prie suolo. Tada ji atsirėmė šalia jo ir paklausė:

— Pasakyk man, kas gi atsitiko?

Sūnus dabar prisiminė tuos pačius motinos glamonėjimus, kada jis buvo guodžiamas ir raminamas vaikystėje ir tas jį taip sujaudino, kad jis net apsiverkė.

— Aš suprantu, kad kažkas negero su tėvu atsitiko, — tarė motina.

— Taip, bet dar blogiau, — kukčiojo sūnus.

— Dar blogiau?

Sūnus verkė vis labiau, negalėdamas susivaldyti. Pagaliau jis pakėlė ranką ir plačiais pirštais parodė šventojo Rašto vietą, kurią motina tik dabar buvo perskačius. "Ramybė ir taika žemėje".

— Ar tai dėl to įvyko? — klausė motina.

— Taip, — jis atsakė.

— Dėl šventos Kalėdų ramybės?

— Taip.

— Šiandien jūs norėjot padaryti blogą darbą?

— Taip.

— Ir Dievas mus nubaudė?

— Dievas mus nubaudė.

Pagaliam jis papasakojo, kas atsitiko. Jie įsiskotė ir suradė lokio urvą, kuriame tėvas nakvojęs. Jie sustoję, norėdami užsitaistyti ginklus. Tuo tarpu lokys išlindęs iš urvo ir, nepažvelgdamas nei kairėn, nei dešinėn, puolė tik senąjį Ingmarsoną ir letenos smūgiu jį užmušė. Ir nieko daugiau ne-

puldamas, lokys nubėgęs miško gilumon.

Po pietų Ingmar Ingmarsono žmona su vyriausiuoju sūnum nuvažiavo į kleboniją pranešti apie tėvo mirtį. Sūnus kalbėjo, o motina sėdėjo sustingusi ir nejudri. Klebonas lėtai rašė į savo knygas ir vis galvojo, ką jis čia Ingmarsonams turėtų pasakyti. Nors jam buvo viskas atvirai papasakota, bet tai nebuvo paprastas įvykis ir Ingmarsonai buvo savotiški žmonės.

Kai klebonas pabaigė rašyti, sūnus tarė:

— Beje, klebone, mes nenorime, kad apie tėvą būtų kalbama bažnyčioje.

Klebonas tiriamai pasižiūrėjo į senąją moterį. Ji sėdėjo taip pat nejudri, kaip ir pirma.

— Mes palaidosime jį paprastą dieną, — tarė sūnus.

— Taip, taip, — nustebeš kar-tojo klebonas. Senasis Ingmaras Ingmarsonas turėjo būti palaidotas, kad net niekas nežinotų.

— Mes nekelsime jokios laidotuvių puotos. Mes jau kaimynams pranešėm.

— Taip, taip, — vis kartojė nustebeš klebonas. Jis puikiai suprato, ką reiškė tos rūšies žmonėms iškilmingos laidotuvės ir kaip dažnai jos našlėms ir vaikams buvo didžiulis nuraminimas.

— Mes nenorime ir jokios laidotuvių eisenos, tik aš ir mano broliai eis drauge.

Klebonas klausiamai žiūrėjo į motiną, argi ji tam galėjo pritarti. Negi sūnus būtų jos pačios norus pareiškęs. Ji sėdėjo čia ir atsiskakė visko, kas šiuo momentu ją būtų galėjęs nuraminti.

— Mes nenorime ir varpų. To nori mano motina ir aš. Bet tai jums sakom, klebone, norėdami, kad jūs išspremtumėt, ar mes teisingai elgiamės tėvo atžvilgiu.

Klebonas vis tylėjo ir tada prabilo motinai.

— Aš noriu pasakyti, klebone. Jeigu mano vyras netgi karaliui būtų nusikaltęs, ar jo aukštesiems valdininkams, net jeigu aš jį nuo kartuvių būčiau nukabinusi, jis būtų iškilmingai palaidotas. Taip, kaip jo tėvas ir proseneliai. Nes mes, Ingmarsonai, nebijom nieko ir niekam iš kelio nesitraukiam.

Bet Kalėdų metas yra kažkas ypatinga. Viešpats Dievas įsakė taikoje ir ramybėje gyventi žmonėms ir žvėrims. Ir žvėris išpildė Dievo įsakymą, o mes jį sulaužėm. Ir dėl to mes turim dabar prieš Dievo teismą atsiesti ir mums netinka puikybės ir iškilmes būti iš šios žemės palydėtiems.

Klebonas atsistojo ir priėjo prie senos moters.

— Jūsų teisybė, — tarė klebonas. — Jūsų valia turi būti išpildyta. Ir neenoromis jis lyg pats sau pridūrė.

— Vistiek Ingmarsonai yra puikūs žmonės.

Girdėdama tuos žodžius, senoji moteris išsitiesė. Ir tuo trumpučiu akimirksniu klebonas įžiūrėjo joje visą giminės puikybę. Ir tik dabar jis suprato, kas susikrovė per šimtmečius ir nepaprasto slėpėjo toje giminėje, kuri tapo vadovaujanti visoj apylinkėj.

— Ingmarsonams dera duoti apylinkės žmonėms gerą pavyzdį, — tarė ji. — Mums reikia parodyti, kad mes esame nusizėminę prieš Dievą.

Laisvai vertė A.

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

Leimon's Liquor Cafe

Choice Wine, Liquor, Beer

1603 E. 79th St.

CE 1-9527

Iškirpkite ir padarykite taip,

kaip Kalėdų Senelis pataria!

DIRVĄ DOVANŲ GALIMA UZSAKYTI PER JOS ATSTOVUS!

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumerato ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.

Antanas Česonis, 620 W. Cross St.

So. Boston, Mass.

Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Chicago, Ill.

Jonas Paplėnas, 4416 So. Hermitage Ave.

Dayton, Ohio

J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Detroit, Mich.

L. Bulgarskas, 7313 Navy Ave.

Newark, New Jersey

A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New York - Brooklyn

Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.

Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Hamilton, Canada

Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada

Stepas Kęsgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada

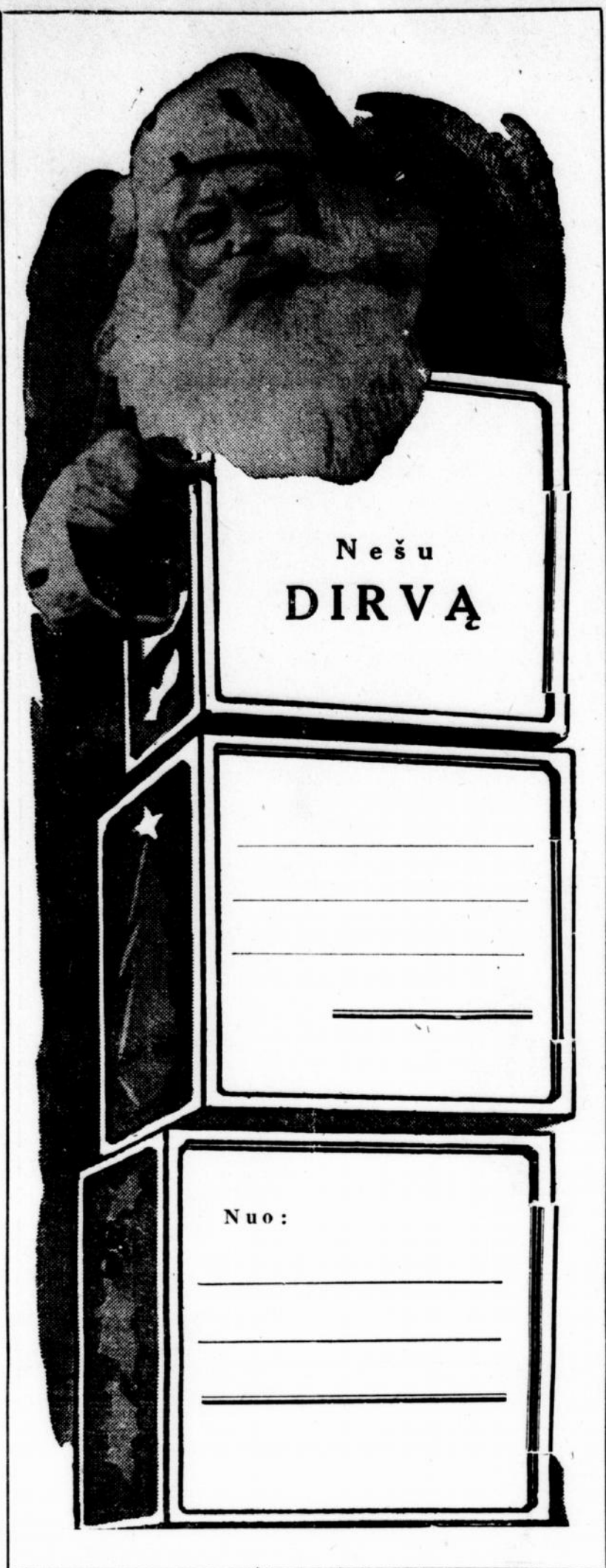
Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Anglijoje

Jonas Palšis, 10, Warrel's Terrace, Bramley-Leeds.

Australijoje

Povilas Lukošius, 178 Wakefield St., Adelaide, S.A.

Ar dar prisimenate?

Ar dar prisimenate romantiškas Kalėdų šventes Lietuvoje su Bernelių mišiomis naktį, kelionę bažnyčion rogenimis su skambučiais per sunkiai apsnigtus laukus ir miškus? Ar nebedaro jums įspūdis Kūčių stalias su šienų po staltiese ir dvylika įvairiausių pasninkinių valgių? Ar prisimenate, kad Kūčių vakarą kaimuose, sakydavo, gyvuliai kalbėdavę ir vanduo virsdavo vynu?

Ar prisimenate, kaip skubėdavot iš žemėsių ir aukštesnių mokyklų Kalėdų atostogų namo (net dviem savaitėm) į kaimus, miestelius ir miestus praleisti šventių savo šeimoje. Kaimiečiai jaunųjų laukdavo lietuviškos šelmos jaukumas, kalėdinės plotkelės, Kūčių vakarienė, o lauke ir miške gražios lietuviškos žiemos promogų pramogos. Mes nebijojome sniego: vaikais ritino kamuoliūs, statė senius besmegenius, jaunėji švilpdavo rogenimis, pasikinkę arklius, per snieguotus kelius, nebedami vėjo nei šalčio. Lietuvos ežerai ir prūdai užšaldavo stiklo ledu ir linksma būdavo skristi pačiužomis. Aplinkui stovėdavo egliš nulinusiomis nuo sniego šakomis ir daug gražiau atrodydavo, nei namie papuoštos kalėdinės eglaitės.

Lietuvos jaunimas mėgo sportuoti gryname ore ir tie, kurie šventes praleisdavo mieste, skubėdavo balton žiemos gamton. Kauniečiai eidavo su pašliužomis Mickevičiaus slėnin, vilniečiai... jie turėjo plačias, gražiausias apylinkes (bet mes ta-

da dar Vilniaus neturėjome ir tik apie jį svajojom), o kitų miestų bei miestelių jaunėji atostogautojai skubėdavo į savo apylinkes.

Kalėdos ir Kalėdų atostogos Lietuvos jaunimui buvo didžiulės šventės, jų metu jaunėji ne tik sportuodavo, ne tik praleisdavo gamtoje, jie skaitydavo ir rašydavo, filosofuodavo ir politikuodavo. Jie nagrinėdavo Lietuvos vidaus santvarką, kaip išmąnydami, ir tikėdavo, kad jaunimui teder kraštą valdyti bei užsienio politiką tvarkyti...

Jis buvo gyvas ir protingas, tas Lietuvos jaunimas, energingas ir darbštus, bet jis buvo ir linksmas, gyvendamas laisvas, laisvoje tėvynėje.

Ar dar prisimenate visi jūs, jaunėji išėiviai, tokias Kalėdų atostogas Lietuvoje? Jūs tuokar dar buvote maži ar labai jauni ir jus išaugino tik tremtis ir išeivija.

Mes norėtume jums papasakoti apie visa tai, kaip gražu ir gera buvo augti ir bręsti jauniesiems Lietuvoje, kad bent gražūs, nors ir tolimi, įspūdžiai jummyse sustiprėtų. N.

Aš išmokau skirti tą, kas iš tikrųjų yra manyje, nuo to, ką aš vėjavaiškiškai sau priskirdavau. Pelnio ir nuostolių sąskaitos suvestos, o kas liko — esu aš pats, ne luošas, apsilvilkęs skudurais ir skarmalais, nevertas pagalios invalidas, bet dvailia perėjusi mėginimų ugnį ir išlikusi sveika. R. Tagorė

Amerikiečių muzikiniai papročiai

Jauno prancūzų pianisto nuomonė

Man kažkodėl visada buvo labai įdomu klausyti, ką apie mano kraštą kalba svetimačiai, žinoma, tik tie, kurie intelektualiai yra pajėgūs ir sugeba objektyviai galvoti. Juk naujas žvilgsnis kartais daug aštriau pastebi tai, ko mes, savo tautos atstovai, tik dėl kasdieninio įpratimo nebepajėgiame išskirti.

Aš galvoju, kad ir amerikiečiai pajus tą patį malonumą, stebėdami, ką mes apie juos galvojame, tiksliau sakant, ką galvoja jaunas prancūzų virtuosas apie muzikinį gyvenimą ir muzikos supratimą Amerikoje.

Prancūzų pianistas Samson Francois yra vienas iš geriausių dabartinių prancūzų pianistų. Būdamas vos dvidešimt penkerių metų, jis yra pasiekęs didelės garbės. Jam pradėdant pasirodyti Prancūzijoje, visi atkreipė dėmesį į jo ypatingą talentą ir į jo jaunumą. Jis praleido tris muzikos sezonus Amerikoje ir pažino Amerikos muzikinius papročius.

Rengiantis važiuoti Amerikon, jaunam pianistui kilo daug klausimų: "Kas jie tokie, tie amerikiečiai? Ką jie mėgsta, koin jiems reikia skambinti? Juk Amerika išlepinta geriausių pasaulyje meninių žvaigždžių, kad man net neramu, ar sugebėsiu jiems patikti? Ar sužavėsiu klausytojus?"

Į tuos visus klausimus jaunas prancūzų pianistas pats ir atsakė.

"Kaip užtikrinti pasisekimą muzikai Amerikoje? Pagrindinis dalykas, kaip ir visur: reikia turėti talentą, būti pačiu savim ir sugebėti išryškinti savo meninę asmenybę. Man atrodo, kad Amerikos klausytojai yra labai nuosirdūs. Amerikiečiai per muziką nori praturtinti savo išgyvenimų pasaulį. Mano manymu, jie nori, kad muzika jiems padėtų gyventi kasdieninį gyvenimą. Pvz., geras koncertas jiems privalo padėti atlikti kasdienes pareigas. Ar jūs manote, kad tai nukrypimas? Taip ir ne, nes amerikiečiams svarbu, kad menas praturtintų jų vidaus pasaulį, nepakeisdamas jų kasdienybės.

Ta prasme amerikiečiai kartais patys sau prieštarauja.

Bet muzika turi suderinti du jų prigimties reikalavimus: ji turi būti tiek prieinama, kad būtų suprantama, ir tiek ideali, kad galėtų juos auklėti.

Amerika yra virtuozų rojus! Tas senas posakis dabarties Amerikoje nebesutinka su realybe. Be abejonės, Amerikos estradoje yra buvę ir dabar yra didžiausi pasaulio virtuozai. Tačiau menininkas, galvodamas galįs nugalėti Ameriką tik savo technika, labai klysta. Net priešingai, Amerika yra jau savotiškai nusisukusi nuo vien tik virtuozizmo ir įsiai jai net kažkokios lyg ir nebeatūralios baimės yra įdiegęs. Jiems reikia muzikos, kurią jie galėtų supaprasti ir kuri juos galėtų paveikti.

Amerikiečiai iš menininko interpretatoriaus reikalauja paprastumo ir sugebėjimo. Jie yra labai reiklūs klausytojai ir jų reikalavimams menininkas turi pasiduoti.

Europietį menininką stebina nepaprasta klausytojų gausybė. Tačiau man atrodo, kad amerikiečiai eina į koncertus ne dėl to, kad šito reikalauja aukštas gyvenimo stilius, bet dėl to, kad jie nori eiti į koncertą. Nes ir į muziką amerikiečiai žiūri tik, kaip į kasdienį gyvenimo reiškinį, tuo pačiu, kaip į labai reikalingą reiškinį.

Ir iš tikrųjų, gerų koncertų salės yra pigrūstos. Čia galima rasti didžiulį muzikos mėgėjų skaičių, kurie visada yra daug labiau suprantą klausytojai, negu tie, kurie niekada iš arčiau

muzikos nepažino. Muzikos mėgėjų skaičius Amerikoje kas kart didėja dėl to, kad muzikos mokymai jie pripažįsta svarbiu auklėjimo veiksniu — ir tai tikra teisybė.

Man čia prisimena vienas nuotykis, kurį aš turėjau New Yorke. Keletą savačių prieš koncertą aš buvau nusiuntęs dvi savo koncertų programas rengėjams, norėdamas, kad jie vieną kurią pasirinktų. Atvykęs koncertuoti, tuojau paklausiau, kuri iš tų dviejų programų pasirinkta šiam vakarui. Bet, Viešpatie, iš abiejų mano programų buvo padarytas didžiulis mišinys! Jam atlikti man reikėjo skambinti mažiausia pustrėčios valandos. Pakeisti programos aš nebegalėjau ir pasibaisėdamas galvojau, kaip gi aš skambinsiu Bachą po Schumanno, Chopiną po Ravelio. Juk tai labai ilga, netinka ir veikia varginamai...

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

GOEBEL
Botton Hole Shop

1312 Ontario PR 1-1508

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

MT. PLEASANT
Russian Turkish Bath House

11409 Kinsman Rd. LO 1-9751

GREETINGS
To Our Friends and Patrons

MELODY MART

12323 St. Clair Ave. GL 1-1158

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

WIEHN'S BAKERY

For Good Baking Goods See
WIEHN'S

12429 Arlington Ave. GL 1-3756

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HENRIKSEN
Feed and Seed Store

8836 Broadway DI 1-1466

GREETINGS
To Our Friends and Patrons

The Variety Hardware Company

We Carry a Complete Line of
Hardware Supplies

848 East 105th St. GL 1-0612

GREETINGS
To Our Friends and Patrons

Stanley Super Market

We Carry the Finest Choice
Foods at the Lowest Prices

7400 Wade Park Ave. EN 1-8122

Ir pagalvokit — aš apsirikau: niekad man nereikėjo tiek daug kartoti, kaip tą vakarą".

Laisvai versta
pagal Bernard Gavoty.

Aš privalau kentėti, bet turiu visomis man prieinamomis priemonėmis apsisaugoti nuo vienos savęs kankinimo rūšies: aš neturiu įsikalbėti, jog mano gyvenimas nustojo prasmės vien dėl to, kad kažkas mane atstūmė ir tuo privertė mane kentėti. Gyvenimas perdaug brangus, kad galėčiau jį visą atiduoti tik už mano ankštų namų pasaulį; negalima leisti, kad viso gyvenimo darbas pareitų nuo menko pasisekimo ar nepasisekimo mano paties džiaugsmų ir liūdesių srity.

Aš gyvai dabar jaučiu, kad tie, kurie negali rasti savo entuziazmui peno, pažindami savo pačių kraštą tokį, koks jis iš tiesų yra, arba tie, kurie negali mylėti žmonių vien už tai, kad jie yra žmonės, tie, kuriems būtina reikla rėkauti ir dievinti savo tėvynę, kad pakeltų savo įkarštį, — tie myli savo įkarštį labiau, negu tėvynę.

Aš supratau, kad pats nesugebėsiu būti laisvas, kol nesuteiksiu laisvės kitam.

R. Tagorė

Greetings and Best Wishes

NIAGARA

GAS — COAL — OIL
FURNACES

**THE FOREST CITY
FOUNDRIES CO.**

2500 W. 27th STREET

Greetings and Best Wishes

NELSON'S
Family Style Restaurant

Private Parties — Banquets
Wedding Anniversaries

Open Daily 5 PM.

Sundays 12 to 7 PM

Closed Mondays

1422 Addison Rd. EX 1-4000

Greetings and Best Wishes

**Vadnal — Jankovic's
POLKA BAR**

Choice Wine, Liquor, Beer

523 East 152nd St. KE 1-9729

Christmas Greetings to Our Many Friends

HENRY'S PHARMACY
Cut - Rate Drugs

Christmas Wrappings

Beautiful, Bright Rapping to make your
Christmas Packages the gayest ever

Come in and see our Christmas Selections

Special Christmas Gifts — for Men, Women and Children
Also a Large Selection of Christmas Cards

Superior Corner East 87th St. Phone GA 1-5696

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

Pasižiūrėkit pas mus aliumininių Wolverine antralangių! Jie pritaikomi ir įstatomi dirbtuvėj išlavintų darbininkų. Joks kitas investavimas namų įrengime neatneš jums tiek dividendo ištaiga, patogumu, malonumu ir kuro sąskaitų sumažėjimu

**LANCO STORM WINDOW
COMPANY**

2796 Woodhill Rd.

SW 1-0020

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NADINE'S BEAUTY SHOPPE

Where Cleveland's Finest Work is Done

20030 Lake Shore Blvd.

IV 1-3775

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

BELSKIS FOOD MARKET

Where you can buy the finest foods
at the lowest prices

5809 White Ave.

EX 1-1297

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

GUARANTEE WELDING CO.

Portable Equipment Electric & Acetiline. Aluminium Motor
Blocks, Boilers, Tanks & Structural Iron Works.

1973 East 55th Street

HE 1-8877

Night Calls — RA 1-1395

HOLIDAY GREETINGS
To Our Friends and Patrons

LAZERICKS DEPARTMENT STORE

4415-23 Payne Ave.

HE 1-2277